

Замовник: Державне підприємство «Миколаївський авіаційний ремонтний завод «НАРП»

Скаржник: ТОВ «Клокворк»

СКАРГА НА РІШЕННЯ ЗАМОВНИКА

про дискваліфікацію ТОВ «КЛОКВОРК» у закупівлі номер в Прозорро

UA-2021-09-27-000498-a

Замовником ДП «НАРП» оголошено закупівлю номер UA-2021-09-27-000498-a, а саме закупівлю з орієнтованою вартістю 2 620 000,00 грн. без ПДВ на піротехнічні засоби у кількості 200 штук.

Участь у даній закупівлі приймав і Скаржник, і запропонував найкращу ціну. Отже, саме Скаржника Замовник повинен був обрати переможцем.

Однак, Замовником було прийнято рішення про відхилення пропозиції Скаржника, яке оформлене протоколом №541 від 12.10.2021 року з підстав того, що пропозиція учасника (Скаржника) не відповідає вимогам конкурсної документації, так як учаснику відмовлено у верифікації.

З таким рішенням наше товариство не згодне взагалі, вважає, що Замовник знехтував принципами, визначеними у Порядку закупівель ДК «Укроборонпром», допустив дискримінаційні дії по відношенню до Скаржника, тим самим намагався штучно звузити конкуренцію і здійснити закупівлю за завищеною ціною.

Замовником суттєво порушено умови конкурсної документації:

1. Щодо відмови Скаржнику у верифікації:

Так, згідно з розміщеними умовами конкурсної документації у файлі «З обмеженим доступом..odt», Замовником встановлені наступні умови участі у даній закупівлі:

«Тип, модель та марка предмету закупівлі в Лоті, відповідно протоколу комісії ДП «НАРП», є інформацією з обмеженим доступом.

Учаснику, для отримання доступу до інформації, необхідно пройти верифікацію та підписати договір про нерозголошення інформації з обмеженим доступом, який буде надано після успішної верифікації;

Для проходження верифікації і укладення договору про нерозголошення інформації Учасник на електронну адресу omts3@narpr.ua направляє запит в довільній формі та пакет документів»

Наше товариство надало повний пакет документів, однак у відповідь отримало відмову у наданні доступу до інформації з обмеженим доступом, про що лише згодом було направлено Лист на електронну пошту ТОВ «Клокворк».

Згідно даного листа, нашому товариству відмовлено у верифікації з підстав того, що:

- Діяльність нашого товариства не в повній мірі відповідає тій, яка запитується підприємством, а саме основний код діяльності Скаржника за КВЕД 52.29 (інша допоміжна діяльність у сфері транспорту)
- Статутний фонд підприємства становить 2000,00 грн.
- Залишкова вартість основних засобів – 0,00 грн.
- Власний капітал компанії становить 126,5 тис. грн., що дає право на застереження щодо надання згоди на укладення угоди у зв'язку із тим, що розмір чистих активів не відповідає п.2 ст. 44 ЗУ 2275- VIII
- Кредиторська заборгованість становить 10567,7 тис. грн..
- Чистий збиток 5,6 тис. грн..
- Мають місце судові провадження
- Має місце претензійно-позивна робота між підприємствами учасниками концерну та ТОВ «Клокворк»
- Відкрито 2 виконавчі провадження
- Судові провадження із ДП «Авіакон» справа №904/7360/21, із ДП «ОАЗ» №904/7557/21.

Далі по тексту Замовник зазначив наступне: «на підставі вищенаведеного, ТОВ «КЛОКВОРК відмовлено в отриманні інформації з обмеженим доступом, а саме про тип, модель та марку предмета закупівлі».

Вважаємо, що Замовник не мав права відмовляти нашому товариству в отриманні інформації з обмеженим доступом, і як наслідок, відхилити нашу пропозицію у зв'язку із його власною безпідставною відмовою у наданні інформації з обмеженим доступом, з огляду на наступне:

1. Згідно довідки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб підприємців, громадських формувань, відносно Скаржника у графі «види діяльності» зазначено:

52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту (основний);

46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту;

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;

66.12 Посередництво за договорами по цінних паперах або товарах;

70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування;

73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки

Отже, у Скаржника наявні зареєстровані види діяльності, які дозволяють йому приймати участь у закупівлі, укласти договори за результатами закупівлі та виконувати такі договори.

2. Розмір статутного фонду, залишкової вартості активів, розмір власного капіталу, наявність кредиторської заборгованості жодним чином не впливають на можливість поставки запитуваного Замовником товару, на строки такої поставки, на можливість повного і своєчасного виконання учасником закупівлі своїх зобов'язань за укладеними договорами. Тим паче, Скаржник має на складі вироби, які є предметом оскаржуваної закупівлі.

Окремо зазначаємо, що Замовником у складі тендерної документації не було встановлено жодних кваліфікаційних вимог до учасників з приводу наявності статутного капіталу у певному розмірі, розміру чистих активів, тощо, більш того, така вимога була б незаконною, з огляду на її дискримінаційну спрямованість і обмеження конкуренції.

3. Твердження Замовника про порушення п.2 ст. 44 ЗУ 2275- VIII також не відповідають дійсності, бо згідно інформаційної довідки з ЄДРЮО та ФОП, ГО, єдиним учасником товариства є Варшавський К Г., який володіє 100% статутного капіталу, має прямий вирішальний вплив (100%), є директором даного товариства, і уповноважений на підписання будь-яких угод/договорів, так як до складу загальних зборів товариства інші особи не входять. Тим паче, навіть якщо б у складі товариства були б інші учасники, слід зазначити, що Замовником не вимагалось подання у складі тендерної пропозиції (чи у складі документів для отримання інформації з обмеженим доступом) рішення засновників про надання згоди на укладення майбутнього Договору, отже, така вимога Замовника є незаконною.

4. Твердження Замовника про наявність чистого збитку за результатами фінансової діяльності також свідчать про дискримінаційний підхід до нашого товариства, з огляду на те, що жодного кваліфікаційного критерію у вигляді наявності фінансового результату у певному розмірі замовником не висувалося, а господарська діяльність Скаржника – це його власна діяльність на свій власний ризик, яка не кожного року може приносити позитивний фінансовий результат.

5. Наявність судово-претензійної роботи також не свідчить про імовірність порушень. Зокрема, з Єдиного державного реєстру судових рішень вбачається, що за 2020-2021 роки саме підприємство Скаржника вимушено було звертатися до суду із позовами до учасників ДК «Укроборонпром», у зв'язку із суттєвими порушеннями учасниками концерну своїх обов'язків з оплати за поставлений нашим підприємством товар. Так, найбільше судових справ було з ДП «ОАЗ», окрім даного контрагента, наше товариство у якості Відповідачів зазначало ДП «ЧАРЗ», ДП «Авіакон», ДП «АНТОНОВ»

Єдине рішення, яким стягнуто кошти зі Скаржника на користь ДП «Антонов», так це рішення у справі №904/5046/19, яким стягнуто з нашого підприємства на користь Державного підприємства "Антонов" пеню у розмірі 140 000 грн., штраф у розмірі 102 000 грн. витрати зі сплати судового збору у розмірі 7 234,92 грн., а разом 249 234,92 грн., а за рішенням Верховного суду у цій справі додатково стягнуто з нашого товариства 18 915,79 грн судового збору сплаченого за подання апеляційної скарги, 25 221,06 грн судового збору сплаченого за подання касаційної скарги. Отже, разом стягнуто 293 717,77 грн.

Згідно виписки по особовому рахунку за 09.04.2021 року вбачається, що грошові кошти в повному обсязі сплачені на користь ДП «Антонов» через ВДВС. Постанови про відкритті ВП (в тому числі і постанова про зазначене Замовником ВП №64476416) додаються.

Отже, свої зобов'язання Скаржник виконав у повному обсязі.

Крім того, дане рішення у справі №904/5046/19 стосувалося Договору № 10.1728.2019 від 06.02.2019, який за твердженням саме ДП «Антонов» фактично був підписаний 01.04.2019, і зобов'язання з поставки товару з боку ТОВ «Клокворк» повинні були бути виконані до 16.05.2019 року.

Однак, зауважуємо, **що з того часу минуло більше двох років, відповідно, неналежне виконання зобов'язання також мало місце більше ніж два роки тому, що свідчить про відсутність підстави для дискваліфікації пп..4 п. 10.35 Порядку закупівель,** а саме:

4) Учасник Конкурсу не виконав/неналежно виконав свої зобов'язання за раніше укладеним Договором із будь-яким із Замовників, **що протягом двох років** з моменту невиконання/неналежного виконання такого зобов'язання мало принаймні один з наступних наслідків: - направлення Замовником Учаснику обґрунтованої претензії щодо якості та/або кількості ТРП, яка безпідставно не була задоволена Учасником; - дострокове розірвання Договору (відмова Замовника від Договору); - застосування до Учасника штрафних санкцій через порушення зобов'язання та/або відшкодування збитків, завданих таким порушенням

З приводу стягнення коштів з нашого Товариства на користь ДП «ОАЗ» і відкрите виконавче провадження, то зазначаємо, що дані кошти стягнуті з нас в рамках рішення Південно-західного апеляційного господарського суду №916/1086/20. Так, **дана справа №916/1086/20 була відкрита судом саме за нашим позовом до ДП «ОАЗ», і рішенням суду першої інстанції були**

задоволені наші позовні вимоги, однак, у зв'язку із поданням саме ДП «ОАЗ» апеляційної скарги, така апеляційна скарга ДП «ОАЗ» була задоволена частково, а саме зменшено розмір пені та 3% річних, і у зв'язку із частковим задоволенням апеляційної скарги з нашого товариства стягнуто судовий збір у сумі 171,70 грн. Однак, **таке стягнення судового збору не свідчить про порушення нами зобов'язання жодним чином, а свідчить лише про неправильне визначення судом першої інстанції розміру штрафних санкцій.** Звертаємо увагу, що в частині стягнення основного боргу всі наші позовні вимоги задоволені повністю, рішення в цій частині не змінено та не скасоване і ухвалене на нашу користь в повному обсязі.

Будь-якого іншого судового стягнення з нашого товариства на користь ДП «ОАЗ» немає, що можна достойменно встановити з ЄДРСР.

6. Наявність на теперішній час судових спорів із ДП «ОАЗ» та ДП «Авіакон» за відсутності набувших законної сили рішень судів у цих справах (так як дані справи знаходяться ще на стадії підготовчого провадження) жодним чином не може свідчити про будь-які порушення з нашого боку, так як тільки ті обставини, які встановлені у рішенні суду, яке набуло законної сили, можуть відноситися до преюдиціальних. Такі рішення не набули законної сили, вони відсутні (справи не розглянуті).

Тим паче, Замовником не висувалося жодних вимог про те, що кваліфікаційним критерієм у учасника повинно бути:

- *Відсутність судових спорів*
- *Відсутність виконавчих проваджень (без з'ясування їх виконання, а також суті спору, хто звернувся до суду, чи стягнуто з постачальника штрафні санкції, чи лише частково судовий збір, тощо).*

Отже, все вище перелічене свідчить про безпідставне відхилення пропозиції нашого товариства у спірній закупівлі.

2. Щодо відсутності законної підстави, передбаченої у тендерній документації та в Порядку закупівель для дискваліфікації Скаржника:

Скаржник зазначає, що його пропозицію може бути відхилено тільки в тому випадку, якщо наявна підстава для відхилення його пропозиції, яка передбачена умовами тендерної документації чи така умова передбачена у Порядку закупівель.

Скаржник зазначає, що підстава відхилення «учаснику відмовлено у верифікації» не передбачена ні порядком закупівель, ні умовами конкурсної документації.

Отже, дискваліфікувати учасника з надуманої, непередбаченої підстави Замовник не мав права.

Так само Замовник не вказано, в чому саме полягає невідповідність нашої пропозиції умовам конкурсної документації. Така підстава (без наявності можливості усунути недоліки у документах на вимогу замовника) не передбачена.

3. Щодо порушення строків:

Скаржник звертався із скаргою до ДК «Укроборонпром», в якій вказував на те, ТОВ «КЛОКВОРК», попередньо бажаючи прийняти участь у даній закупівлі, попередньо здогадуючись про те, яка ж сама продукція та у якій кількості буде закуповуватися за цим тендером, виконало умови доступу до інформації з обмеженим доступом, а саме направило 30.09.2021 року на електронну адресу Замовника omts3@narp.ua (вказану у тендерній документації) весь перелік документів, які вимагалися Замовником для підтвердження верифікації.

Як зазначено у конкурсній документації за спірною закупівлею, у файлі «З обмеженим доступом..odt», *«Після перевірки службою безпеки Замовника наданих документів і підписання висновку, Учасник отримує для розгляду і підписання Договір про нерозголошення. Після підписання і реєстрації Договору про нерозголошення обома сторонами, Учасникові, на вказану їм електронну адресу, буде надіслано закодований файл з повною інформацією по лотах конкурсу (повне найменування, тип, модель, марка, інше), а пароль повідомляється на телефон».*

Однак, станом на 06.10.2021 року наше товариство не отримало жодного Договору про нерозголошення, відповідно, не отримано закодований файл з повною інформацією по лотах конкурсу і не отримало пароль.

Окремо зазначаємо, що у тендерній документації Замовника, у файлі «З обмеженим доступом..odt», наявний розділ «3. Терміни», згідно з яким встановлено наступне:

*«Надання Учасником запиту, документів для перевірки, підписання Договору про нерозголошення, отримання Учасником інформації з обмеженим доступом про лоти конкурсу і прийняття ним рішення про участь в Конкурсі **повинно бути завершено в період «обговорення закупівлі»**».*

Отже, Замовник суттєво порушив строки на відповідь щодо верифікації.

Враховуючи все вищенаведене, слід дійти висновку, що Замовник безпідставно дискваліфікував наше товариство, відмовив у верифікації з необґрунтованих підстав, чим самим порушив наші права.

ВИМАГАЄМО:

- 1. Усунути допущені Вами порушення у закупівлі UA-2021-09-27-000498-а.**
- 2. Скасувати рішення про відхилення пропозиції ТОВ «Клокворк» за закупівлею UA-2021-09-27-000498-а та зобов'язати ДП «НАРП» переглянути нашу пропозицію.**

Додатки:

1. Рішення суду першої інстанції по справі №904/5046/19
2. Постанова Верховного суду по справі №904/5046/19
3. Інформаційна довідка з ЄДРЮОФОП
4. Постанови про відкриття виконавчих проваджень за результатами справи №904/5046/19
5. Виписка по рахунку про оплату боргу згідно рішень судів у справі №904/5046/19
6. Рішення суду першої інстанції у справі №916/1086/20
7. Рішення апеляційного суду у справі №916/1086/20

13.10.2021 року

Директор ТОВ «КЛОКВОРК»

Варшавський К.Г.

Категорія справи № 904/5046/19: Господарські справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із правочинів, зокрема, договорів; Невиконання або неналежне виконання зобов'язань; купівлі-продажу; поставки товарів, робіт, послуг. Надіслано судом: 12.03.2020. Зареєстровано: 13.03.2020. Оприлюднено: 16.03.2020. Дата набрання законної сили: 21.07.2020
Результат оскарження 21.07.2020 Центральний апеляційний господарський суд: залишено рішення місцевого суду без змін, а скаргу без задоволення
Номер судового провадження: не визначено

**ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Володимира Винниченка 1, м. Дніпро, 49027

E-mail: inbox@dp.arbitr.gov.ua, тел. (056) 377-18-49, fax (056) 377-38-63

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

26.02.2020м. ДніпроСправа № 904/5046/19

за первісним позовом Державного підприємства "Антонов", м. Київ

до Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк", м. Дніпро

про стягнення пені у розмірі 277 704 грн. та штрафу у розмірі 204 624 грн.

за зустрічним позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк", м. Дніпро

до Державного підприємства "Антонов", м. Київ

про зобов'язання прийняти товар; стягнення штрафу у розмірі 204 624 грн. та пені у розмірі 266 011,20 грн.

Суддя Ніколенко М.О.

При секретарі судового засідання Захарчук А.Е.

Представники:

від позивача (відповідач за зустрічним позовом): не з'явився

від відповідача (позивач за зустрічним позовом): не з'явився

РУХ СПРАВИ.

Державне підприємство "Антонов" звернулось до Господарського суду Дніпропетровської області з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" про стягнення пені у розмірі 277 704 грн. та штрафу у розмірі 204 624 грн.

Позов обґрунтований порушенням відповідачем своїх зобов'язань за договором поставки №10.1728.2019 від 06.02.2019 з поставки товару у встановлені строки.

Ухвалою суду від 06.11.2019 прийнято позовну заяву до розгляду та відкрито спрощене провадження у справі. Справу № 904/5046/19 ухвалено розглядати в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) учасників справи за наявними у справі матеріалами.

На адресу суду, 25.11.2019 надійшла зустрічна позовна заява Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" до Державного підприємства "Антонов" про зобов'язання прийняти товар; стягнення штрафу у розмірі 204 624 грн. та пені у розмірі 266 011,20 грн.

Зустрічний позов обґрунтований порушенням відповідачем своїх зобов'язань за договором поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019 з прийняття товару.

Ухвалою суду від 02.12.2019 прийнято зустрічну позовну заяву Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" до спільного розгляду з первісним позовом та об'єднано їх в одне провадження.

Ухвалою суду від 02.12.2019 справу № 904/5046/19 ухвалено розглядати в порядку загального позовного провадження. Призначено підготовче судове засідання на 24.12.2019.

Ухвалою суду від 24.12.2019 відкладено підготовче засідання на 28.01.2020.

Ухвалою суду від 28.01.2020 закрито підготовче провадження та призначено справу до судового розгляду по суті в судовому засіданні на 26.02.2020.

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ПОЗИЦІЇ ПОЗИВАЧА (ЗА ПЕРВІСНИМ ПОЗОВОМ).

Між Товариством з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (надалі продавець) та Державним підприємством "Антонов" (надалі покупець) був укладений договір поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019. Фактично договір був підписаний 01.04.2019.

Відповідно до п. 1.1 договору, продавець зобов'язується поставити комплектуючі вироби (надалі товар), а покупець зобов'язується прийняти та оплатити товар на умовах, які визначені в даному договорі.

Згідно з п. 1.2. договору, номенклатура, кількість, ГОСТ/ТУ, ціна одиниці товару визначається специфікацією № 1, яка є невід'ємною частиною договору.

На виконання умов договору, 01.04.2019 між сторонами було підписано специфікацію № 1 (надалі - специфікація), у якій було погоджено найменування, кількість, ГОСТ/ТУ товару, ціну за одиницю товару, строк та умови поставки.

Відповідно до положень п. 4.2 договору, які кореспондуються з положеннями п. 3 специфікації, термін поставки товару не більше 45 календарних днів з моменту підписання даного договору.

З урахуванням наведених положень договору, відповідач мав поставити позивачу товар у строк до 16.05.2019 включно. Однак, позивач стверджує, що відповідач порушив свої зобов'язання за договором і не поставив товар у встановлені строки.

Вимогою № 126/9675-19 від 19.08.2019 покупець повідомив продавця про втрату інтересу в отриманні товару та просив сплатити пеню та штраф за порушення строків виконання зобов'язання з поставки товару.

Листом від 18.09.2019 продавець відмовив покупцю у сплаті штрафних санкцій, що і стало причиною звернення позивача до суду з даним позовом.

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ЗАПЕРЕЧЕНЬ ВІДПОВІДАЧА (ЗА ПЕРВІСНИМ ПОЗОВОМ).

Відповідач за первісним позовом вказав, що дійсно, у строк до 16.05.2019 включно ним не було виконано договірних зобов'язань з поставки товару. Однак, в подальшому, листами № 120 від 21.07.2019, № 126 від 02.08.2019 продавець повідомляв покупця про готовність до відправлення товару, визначеного специфікацією. При цьому, у зв'язку зі значною вартістю товару, продавець вимагав від покупця надати йому довіреність на представника Державного підприємства "Антонов", уповноваженого на отримання спірного товару та підписання товаросупровідних документів, до фактичного відправлення такого товару. Жодних відповідей на вищевказані листи, за твердженням продавця, покупець не надав.

З метою виконання умов договору, продавець направив покупцю спірний товар за допомогою перевізника ТОВ «Нова Пошта», експрес-накладна № 59998082879668 від 20.08.2019.

Однак, 21.08.2019 при надходженні товару на склад покупця, останній відмовився від прийняття такого товару, у зв'язку з чим товар був повернутий продавцю.

Відповідач за первісним позовом наполягає на тому, що станом на дату відправлення позивачу спірного товару (20.08.2019), він не був обізнаний про втрату інтересу останнім в отриманні такого товару (вимога № 126/9675-19 від 19.08.2019 була отримана покупцем тільки 31.08.2019). А отже, покупець був зобов'язаний прийняти товар за договором.

На думку відповідача, у даному випадку з 21.11.2019 має місце прострочення зобов'язань саме кредитором.

Також відповідачем за первісним позовом було заявлено клопотання про зменшення розміру штрафних санкцій, заявлених до стягнення, до 1 000 грн. В обґрунтування поданого клопотання відповідач послався на те, що прострочення поставки товару трапилось, в тому числі, з вини позивача, відповідач вживав усіх залежних від нього заходів для належного виконання своїх договірних зобов'язань, позивач не поніс жодних збитків внаслідок дій відповідача, а також заявлені суми штрафних санкцій є надмірними з урахуванням вартості товару.

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ПОЗИЦІЇ ПОЗИВАЧА (ЗА ЗУСТРІЧНИМ ПОЗОВОМ).

Позивач за зустрічним позовом зазначив, що неодноразово повідомляв відповідача за зустрічним позовом про готовність до відправлення товару, визначеного специфікацією (листи № 120 від 21.07.2019, № 126 від 02.08.2019). При цьому, у зв'язку зі значною вартістю товару, продавець вимагав від покупця надати йому довіреність на представника Державного підприємства "Антонов", уповноваженого на отримання спірного товару та підписання товаросупровідних документів, до фактичного відправлення такого товару. Жодних відповідей на вищевказані листи, за твердженням продавця, покупець не надав.

З метою виконання умов договору, продавець направив покупцю спірний товар за допомогою перевізника ТОВ «Нова Пошта», експрес-накладна № 59998082879668 від 20.08.2019.

Однак, 21.08.2019 при надходженні товару на адресу покупця, останній відмовився від прийняття такого товару, у зв'язку з чим товар був повернутий продавцю.

Позивач за зустрічним позовом наполягає на тому, що станом на дату відправлення відповідачу спірного товару (20.08.2019), він не був обізнаний про втрату інтересу останнім в отриманні такого товару (вимога № 126/9675-19 від 19.08.2019 була отримана продавцем тільки 31.08.2019). А отже, покупець був зобов'язаний прийняти товар за договором.

На підставі ч. 2 ст. 231 Господарського Кодексу України, позивач за зустрічним позовом нарахував відповідачу за зустрічним позовом штраф у розмірі 204 624 грн. та пеню у розмірі 266 011,20 грн. за порушення договірного зобов'язання з прийняття товару.

Щодо твердження відповідача за зустрічним позовом про те, що листом № 169/90008-19 від 31.07.2019 покупець повідомив продавця про намір розірвати договір, позивач вказав, що зазначеного листа він не отримував. За експрес-накладною № 59000438749405 від 02.08.2019 продавець отримав інші документи.

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ЗАПЕРЕЧЕНЬ ВІДПОВІДАЧА (ЗА ЗУСТРІЧНИМ ПОЗОВОМ).

Відповідач за зустрічним позовом вказав, що твердження позивача за зустрічним позовом про те, що останньому станом на дату відправлення товару було невідомо про втрату покупцем інтересу до такого товару, не відповідають дійсності. Листом №169/90008-19 від 31.07.2019 покупець повідомив продавця про намір розірвати договір на надав проект додаткової угоди № 2 про розірвання договору поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019.

Відповідач за зустрічним позовом наполягає на тому, що станом на дату надходження спірного товару на склад покупця, останній втратив інтерес до такого товару, про що продавець був належним чином повідомлений.

ПЕРЕЛІК ОБСТАВИН, ЯКІ Є ПРЕДМЕТОМ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВІ.

Предметом первісного позову є вимоги позивача про стягнення з відповідача пені у розмірі 277 704 грн. та штрафу у розмірі 204 624 грн. за порушення відповідачем своїх зобов'язань з поставки товару у встановлені строки.

Для правильного вирішення цього спору необхідно встановити, які саме правовідносини склались між сторонами, які взаємні права та обов'язки виникли між сторонами (у які строки товар мав бути поставлений), чи мало місце порушення будь-яких зобов'язань (чи був товар фактично поставлений, у які строки; чи мало місце прострочення кредитора з прийняття спірного товару), які саме зобов'язання порушені боржником, яке право чи інтерес кредитора порушено, які наслідки порушення зобов'язань боржником.

Предметом зустрічного позову є вимоги позивача про стягнення з відповідача штрафу у розмірі 204 624 грн. та пені у розмірі 266 011,20 грн. за порушення відповідачем своїх зобов'язань з прийняття товару та зобов'язання відповідача прийняти товар.

Для правильного вирішення цього спору необхідно встановити, які саме правовідносини склались між сторонами, які взаємні права та обов'язки виникли між сторонами (у які строки відповідач мав прийняти спірний товар), чи мало місце порушення будь-яких зобов'язань (чи правомірно відповідач відмовився від прийняття товару), які саме зобов'язання порушені боржником, яке право чи інтерес кредитора порушено, які наслідки порушення зобов'язань боржником (чи наявний у відповідача обов'язок з прийняття товару станом на дату розгляду спору).

ОЦІНКА АРГУМЕНТІВ УЧАСНИКІВ СПРАВИ.

НОРМИ ПРАВА, ЯКІ ЗАСТОСУВАВ СУД. ПОЗИЦІЯ СУДУ.

Щодо первісних позовних вимог.

Між Товариством з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (надалі продавець) та Державним підприємством "Антонов" (надалі покупець) був укладений договір поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019. Фактично договір був підписаний 01.04.2019.

Пунктом 10.1 договору визначено, що цей договір набуває чинності з моменту його підписання сторонами і діє до 31.12.2019.

Відповідно до п. 1.1 договору, продавець зобов'язується поставити комплектуючі вироби (надалі товар), а покупець зобов'язується прийняти та оплатити товар на умовах, які визначені в даному договорі.

Згідно з п. 1.2. договору, номенклатура, кількість, ГОСТ/ТУ, ціна одиниці товару визначається специфікацією № 1, яка є невід'ємною частиною договору.

На виконання умов договору, 01.04.2019 між сторонами було підписано специфікацію № 1 (надалі - специфікація), у якій було погоджено найменування, кількість, ГОСТ/ТУ товару, ціну за одиницю товару, строк та умови поставки.

Статтею 193 ГК України визначено, що суб`єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов`язання належним чином відповідно до закону та інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог - відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться. Кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов`язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу.

Відповідно до ст. 525, 526 ЦК України, одностороння відмова від зобов`язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом. Зобов`язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться.

Приписи частини 7 статті 193 Господарського кодексу України та статті 525 Цивільного кодексу України встановлюють загальне правило щодо заборони односторонньої зміни умов договору, що кореспондується із вимогами статті 629 Цивільного кодексу України щодо обов`язковості договору для виконання сторонами.

Відповідно до положень п. 4.2 договору, які кореспондуються з положеннями п. 3 специфікації, термін поставки товару не більше 45 календарних днів з моменту підписання даного договору.

З урахуванням наведених положень договору, відповідач мав поставити позивачу товар у строк до 16.05.2019 включно.

Листом № 169/6408-19 від 27.05.2019 покупець просив продавця поставити товар за договором.

У відповідь на вищевказаний лист, продавець зазначив, що він був вимушений відстрочити поставку товару через складну ситуацію, що утворилась на митниці (лист №112 від 19.06.2019).

Станом на 19.08.2019 товар за договором поставлений не був.

Пунктом 8.3 договору встановлено, що у разі порушення термінів поставки продавець сплачує покупцю пеню у розмірі 0,1% від вартості непоставленого товару за кожен день прострочення, а за прострочення більше 30 календарних днів, додатково стягується штраф у розмірі 7% від вартості непоставленого товару.

Відповідно до положень ст. 610 Цивільного кодексу України, порушенням зобов`язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов`язання (неналежне виконання).

Статтею 611 Цивільного кодексу України передбачено, що у разі порушення зобов`язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема сплата неустойки.

Згідно з ч. 2 ст. 218 Господарського кодексу України, учасник господарських відносин відповідає за невиконання або неналежне виконання господарського зобов`язання. У разі, якщо інше не передбачено законом або договором, суб`єкт господарювання за порушення господарського зобов`язання несе господарсько-правову відповідальність.

Відповідно до ч. 1 ст. 216 Господарського кодексу України, учасники господарських відносин несуть господарсько-правову відповідальність за правопорушення у сфері господарювання шляхом застосування до правопорушників господарських санкцій на підставах і в порядку, передбачених цим Кодексом, іншими законами та договором.

У сфері господарювання, згідно з ч. 2 ст. 217 та ч. 1 ст. 230 Господарського кодексу України, застосовуються господарські санкції, зокрема, штрафні санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов`язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов`язання.

Відповідно ст. 549 Цивільного кодексу України, неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторі у разі порушення боржником зобов'язання.

Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання.

Пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

На підставі пункту 8.3 договору позивач нарахував пеню в розмірі 0,1% від вартості непоставленого товару за період (фактично) з 17.05.2019 по 19.08.2019 (95 календарних днів) у розмірі 277 704 грн. та штраф у розмірі 7% від вартості непоставленого товару - 204 624 грн.

Перевіривши розрахунки пені та штрафу суд встановив, що вони зроблені правильно та відповідають вимогам чинного законодавства.

Водночас, судом встановлено, що прострочення поставки товару відбулось з винних дій як позивача так і відповідача.

Так, листом № 169/6408-19 від 27.05.2019 покупець просив продавця поставити товар за договором. У відповідь на вищевказаний лист, продавець зазначив, що він вимушений відстрочити поставку товару через складну ситуацію, що утворилась на митниці (лист №112 від 19.06.2019). Після цього, листами № 120 від 21.07.2019 та № 126 від 02.08.2019 позивач повідомляв відповідача за зустрічним позовом про готовність до відправлення товару, визначеного специфікацією. Відповіді на вищевказані листи покупець не надав. Після цього, з метою виконання умов договору, продавець направив покупцю спірний товар за допомогою перевізника ТОВ «Нова Пошта», експрес-накладна № 59998082879668 від 20.08.2019. Однак, позивач товар не прийняв.

Статтею 626 ЦК України визначено, що договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

З метою належного виконання учасниками господарських правовідносин взятих на себе обов'язків за договором, сторони повинні сприяти одна одній у виконанні їх обов'язків, тобто діяти спільно.

За змістом ст. 655 ЦК України та Договору поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019, відповідач зобов'язаний передати майно (товар) у власність позивача, а позивач зобов'язаний прийняти майно (товар) і сплатити його вартість.

Особливістю правовідносин у цій справі є те, що поставка товару є неможливою без активних дій позивача з його прийняття.

З наявних у матеріалах справи доказів у їх сукупності (зокрема з листування між сторонами та експрес-накладних перевізника ТОВ «Нова Пошта») вбачається, що позивач проявив бездіяльність, чим штучно створив додаткові перешкоди у виконанні відповідачем зобов'язань з поставки товару.

Щодо зустрічних позовних вимог.

Як було встановлено судом, між Товариством з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (надалі продавець, відповідач) та Державним підприємством "Антонов" (надалі покупець, позивач) був укладений договір поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019. Фактично договір був підписаний 01.04.2019.

Відповідно до положень п. 4.2 договору, які кореспондуються з положеннями п. 3 специфікації, термін поставки товару не більше 45 календарних днів з моменту підписання даного договору.

З урахуванням наведених положень договору, відповідач мав поставити позивачу товар у строк до 16.05.2019 включно.

Листом № 169/6408-19 від 27.05.2019 покупець просив продавця поставити товар за договором.

У відповідь на вищевказаний лист, продавець зазначив, що він був вимушений відстрочити поставку товару через складну ситуацію, що утворилась на митниці (лист №112 від 19.06.2019).

Після цього, листами № 120 від 21.07.2019 та № 126 від 02.08.2019 позивач повідомляв відповідача за зустрічним позовом про готовність до відправлення товару, визначеного специфікацією. При цьому, у зв'язку зі значною вартістю товару, продавець вимагав від покупця надати йому довіреність на представника Державного підприємства "Антонов", уповноваженого на отримання спірного товару та підписання товаросупровідних документів, до фактичного відправлення такого товару. Відповіді на вищевказані листи покупець не надав.

З метою виконання умов договору, продавець направив покупцю спірний товар за допомогою перевізника ТОВ «Нова Пошта», експрес-накладна № 59998082879668 від 20.08.2019. Даний факт відповідачем за зустрічним позовом не заперечується.

Однак, 21.08.2019 при надходженні товару на склад покупця, останній відмовився від прийняття такого товару, у зв'язку з чим товар був повернутий продавцю. Відмова покупця у прийнятті товару мотивована тим, що вимогою № 126/9675-19 від 19.08.2019 останній повідомив продавця про втрату інтересу до такого товару.

Відповідно до ч. 3 ст. 612 ЦК України, якщо внаслідок прострочення боржника виконання зобов'язання втратило інтерес для кредитора, він може відмовитися від прийняття виконання і вимагати відшкодування збитків.

Разом з тим, відповідно до положень ст. 202 ГК України, прострочення виконання стороною господарського зобов'язання не має наслідком припинення такого зобов'язання.

Вимога № 126/9675-19 від 19.08.2019 була отримана продавцем тільки 31.08.2019. Тобто станом на момент відправлення продавцем товару та надходження такого товару на склад покупця, продавець не був повідомлений про втрату інтересу покупцем до товару за договором. Відповідно, позивач за зустрічним позовом мав правомірне очікування на поставку ним відповідачу за зустрічним позовом товару та оплати такого товару останнім.

У практиці ЄСПЛ матеріальні правомірні очікування визнаються «майном» за умови, що такі очікування (1) стосуються певних благ, котрі мають економічну цінність, (2) є цивільними за галузевою належністю і (3) достатньо визначені для того, аби бути забезпеченими можливістю судового захисту. Відповідно до усталеної практики Європейського суду «майном» може бути «наявне майно», або активи, включно з вимогами, стосовно яких заявник здатен довести, що він мав принаймні «правомірне очікування» дієвої реалізації його майнового права» (Див.: *Malhous v. Czech Republic* (dec.) [GC], no. 33071/96, ECHR 2000-XII; *Draon v. France* [GC], no. 1513/03, ECHR 2006-IX; *Pressos Compania Naviera S. A. and Others v. Belgium*, no. 17849/91, §§ 29-31, ECHR A332).

Згідно зі статтею 17 Закону України "Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини", суди застосовують при розгляді справ практику Європейського суду з прав людини як джерело права.

Щодо твердження відповідача про те, що станом на дату надходження спірного товару на склад покупця, продавець був належним чином повідомлений про втрату покупцем інтересу до такого товару, слід зазначити про таке.

В обґрунтування вищевказаного твердження відповідач за зустрічним позовом послався на те, що листом № 169/90008-19 від 31.07.2019 покупець повідомив продавця про намір розірвати договір на надав проект додаткової угоди № 2 про розірвання договору поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019.

У якості доказів направлення продавцю листа № 169/90008-19 від 31.07.2019, відповідач за зустрічним позовом надав до матеріалів справи копію експрес-накладної № 59000438749405 від 02.08.2019. Відповідно до даної експрес-накладної, на адресу Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" були направлені документи. При цьому, які саме документи були направлені на адресу позивача з наданих відповідачем документів встановити неможливо.

Позивач за зустрічним позовом заперечив, що за експрес-накладною № 59000438749405 від 02.08.2019 ним було отримано лист № 169/90008-19 від 31.07.2019

Частиною 3 ст. 13 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених законом.

Відповідно до ч. 1 ст. 76 Господарського процесуального кодексу України, належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування.

Частиною 1 ст. 77 Господарського процесуального кодексу України встановлено, що обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування.

А отже, твердження відповідача про належне повідомлення ним позивача про втрату інтересу до спірного товару є недоведеним.

За таких обставин, вимога позивача за зустрічним позовом про зобов'язання відповідача за зустрічним позовом прийняти товар за договором є обґрунтованою.

Відповідно до ч. 2 ст. 231 Господарського Кодексу України, у разі якщо порушено господарське зобов'язання, в якому хоча б одна сторона є суб'єктом господарювання, що належить до державного сектора економіки, або порушення пов'язане з виконанням державного контракту, або виконання зобов'язання фінансується за рахунок Державного бюджету України чи за рахунок державного кредиту, штрафні санкції застосовуються, якщо інше не передбачено законом чи договором, у таких розмірах: за порушення строків виконання зобов'язання стягується пеня у розмірі 0,1 відсотка вартості товарів (робіт, послуг), з яких допущено прострочення виконання за кожний день прострочення, а за прострочення понад тридцять днів додатково стягується штраф у розмірі семи відсотків вказаної вартості.

Так, покупець за договором поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019 - Державне підприємство "Антонов" є суб'єктом господарювання, що належить до державного сектора економіки. Вказане підтверджується, зокрема, пунктом 1.1. статуту Державного підприємства "Антонов".

На підставі ч. 2 ст. 231 Господарського Кодексу України, позивач за зустрічним позовом нарахував відповідачу за зустрічним позовом штраф у розмірі 7% від вартості неприйнятого товару у розмірі 204 624 грн. та пеню в розмірі 0,1% від вартості неприйнятого товару у розмірі 266 011,20 грн.

Перевіривши розрахунки пені та штрафу суд встановив, що вони зроблені правильно та відповідають вимогам чинного законодавства. За таких обставин, вимоги позивача за зустрічним позовом про стягнення з відповідача за зустрічним позовом пені у розмірі 266011,20 грн. та штрафу у розмірі 204 624 грн. є обґрунтованими.

ПЕРЕЛІК ДОКАЗІВ, ЯКИМИ СТОРОНИ ПІДТВЕРДЖУЮТЬ АБО СПРОСТОВУЮТЬ НАЯВНІСТЬ КОЖНОЇ ОБСТАВИНИ, ЯКА Є ПРЕДМЕТОМ ДОКАЗУВАННЯ У СПРАВІ.

Обставини, на які посилається представник Державного підприємства "Антонов", доводяться договором поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019 (т. 1 а.с. 11 - 14), специфікацією № 1 (т. 1 а.с. 15), листуванням між сторонами (т. 1 а.с. 16 - 25), службовою запискою від 28.11.2019 (т. 1 а.с. 214), листом № 169/90008-19 від 31.07.2019 з додатками та доказами направлення (т. 1 а.с. 215 218).

Обставини, на які посилається представник Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк", доводяться листами № 120 від 21.07.2019 та № 126 від 02.08.2019 (т. 1 а.с. 77 - 80), листом № 132 з додатками (т. 1 а.с. 81 - 86), поштовою квитанцією про відправлення товару (т. 1 а.с. 87 - 88).

ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФНИХ САНКЦІЙ.

Відповідач за первісним позовом заявив клопотання про зменшення розміру штрафних санкцій, заявлених до стягнення, до 1 000 грн. В обґрунтування поданого клопотання відповідач послався на те, що прострочення поставки товару трапилось, в тому числі, з вини позивача, відповідач вживав усіх залежних від нього заходів для належного виконання своїх договірних зобов'язань, позивач не поніс жодних збитків внаслідок дій відповідача, а також заявлені суми штрафних санкцій є надмірними з урахуванням вартості товару.

Згідно до ч. 1 ст. 233 Господарського кодексу України, у разі, якщо належні до сплати штрафні санкції надмірно великі порівняно із збитками кредитора, суд має право зменшити розмір санкцій. При цьому повинно бути взято до уваги: ступінь виконання зобов'язання боржником; майновий стан сторін, які беруть участь у зобов'язанні; не лише майнові, але й інші інтереси сторін, що заслуговують на увагу.

Частиною 3 ст. 551 Цивільного кодексу України передбачено, що розмір неустойки може бути зменшений за рішенням суду, якщо він значно перевищує розмір збитків, та за наявності інших обставин, які мають істотне значення.

Зі змісту зазначених норм вбачається, що вирішуючи питання про зменшення розміру неустойки (штрафу, пені), яка підлягає стягненню з відповідача, суд оцінює, чи є цей випадок винятковим, виходячи з інтересів сторін, які заслуговують на увагу; ступеню виконання зобов'язання боржником; причини неналежного виконання або невиконання, незначності прострочення виконання, наслідків порушення, невідповідності розміру стягуваної неустойки (штрафу, пені) таким наслідкам, поведінки винної особи (в тому числі вжиття чи невжиття нею заходів до виконання зобов'язання, негайне добровільне усунення нею порушення та його наслідки) тощо.

При цьому зменшення розміру заявленої до стягнення неустойки є правом суду, а за відсутності у законі переліку таких виняткових обставин, господарський суд, оцінивши надані сторонами докази та обставини справи у їх сукупності, на власний розсуд вирішує питання про наявність або відсутність у кожному конкретному випадку обставин, за яких можливе зменшення неустойки.

Цивільні та господарські відносини повинні ґрунтуватись на засадах справедливості, добросовісності, розумності, як складових елементів принципу верховенства права. Наявність у кредитора можливості стягувати із боржника надмірні грошові суми як неустойку спотворює її дійсне правове призначення, оскільки із засобу розумного стимулювання боржника виконувати основне зобов'язання неустойка, у такому випадку, перетворюється на несправедливо непомірний тягар для боржника та джерело отримання невинуватих додаткових прибутків кредитором. Аналогічна правова позиція викладена у постановках Верховного Суду від 06.11.2018 у справі № 913/89/18, від 04.12.2018 у справі № 916/65/18, від 03.07.2019 у справі №917/791/18.

Під час вирішення питання про зменшення заявлених сторонами штрафних санкцій, судом, зокрема, враховано, що відповідач за первісним позовом під час поставки товару намагався діяти добросовісно, маючи на меті виконання умов договору та задоволення потреб позивача. Жодна зі сторін договору не зазнала збитків внаслідок дій іншої сторони.

Також судом взято до уваги те, що з матеріалів справи вбачається явна незлагодженість дій обох сторін за договором при виконанні його умов. А отже, спір у даній справі виник внаслідок дій обох сторін за договором.

Виходячи із загальних засад, встановлених у ст. 3 Цивільного кодексу України, а саме, справедливості, добросовісності та розумності, враховуючи відсутність збитків у сторін за договором, розмір штрафних нарахувань є надмірно великим порівняно із ступінню допущеного порушення та його наслідками, суд вважає за можливе:

- зменшити заявлені до стягнення позивачем за первісним позовом пеню до 140 000 грн. та штраф до 102 000 грн.;
- зменшити заявлені до стягнення позивачем за зустрічним позовом пеню до 140 000 грн. та штраф до 102 000 грн.

ВИСНОВКИ СУДУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ.

За результатами розгляду справи суд дійшов висновку, що первісний позов слід задовольнити частково. Зменшити заявлені до стягнення пеню до 140 000 грн. та штраф до 102 000 грн.

Зустрічний позов слід задовольнити частково. Зменшити заявлені до стягнення пеню до 140 000 грн. та штраф до 102 000 грн. Зобов'язати Державне підприємство "Антонов" прийняти від Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" товари на виконання умов договору поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019.

В порядку ч. 11 ст. 238 Господарського процесуального кодексу України провести зустрічне зарахування грошових сум, що підлягають до стягнення за первісним і зустрічним позовами, стягнувши різницю на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк".

РОЗПОДІЛ СУДОВИХ ВИТРАТ.

Відповідно статті 129 Господарського процесуального кодексу України, витрати зі сплати судового збору за подання первісного позову покладаються на Товариство з обмеженою відповідальністю "Клокворк".

Судові витрати за подання зустрічного позову слід покласти на Державне підприємство "Антонов".

При цьому, частина судових витрат у разі зменшення судом розміру штрафних санкцій покладається на боржника повністю, без урахування відповідного зменшення.

Керуючись положеннями Господарського Кодексу України, Цивільного кодексу України, ст. 73, 74, 123, 129, 232, 233, 236-241, 326 Господарського процесуального кодексу України, суд

В И Р І Ш И В:

Первісний позов задовольнити частково.

Зменшити заявлені до стягнення пеню до 140 000 грн. та штраф до 102 000 грн.

Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (місцезнаходження: 49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1; ідентифікаційний код: 38114713) на користь Державного підприємства "Антонов" (місцезнаходження: 03062, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 1; ідентифікаційний код: 14307529) пеню у розмірі 140 000 грн., штраф у розмірі 102 000 грн. витрати зі сплати судового збору у розмірі 7 234,92 грн.

Зустрічний позов задовольнити частково.

Зменшити заявлені до стягнення пеню до 140 000 грн. та штраф до 102 000 грн.

Стягнути з Державного підприємства "Антонов" (місцезнаходження: 03062, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 1; ідентифікаційний код: 14307529) на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (місцезнаходження: 49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1; ідентифікаційний код: 38114713) пеню у розмірі 140 000 грн., штраф у розмірі 102 000 грн. витрати зі сплати судового збору у розмірі 8 980,53 грн.

Зобов'язати Державне підприємство "Антонов" (місцезнаходження: 03062, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 1; ідентифікаційний код: 14307529) прийняти від Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (місцезнаходження: 49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1; ідентифікаційний код: 38114713) на виконання умов договору поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019 товари, а саме: диск обертовий КТ263А.180-1 у кількості 16 шт. на суму 1 392 000 грн. з ПДВ та диск не обертовий КТ263А.170-1 у кількості 12 шт. на суму 1 044 000 грн. з ПДВ.

В порядку ч. 11 ст. 238 Господарського процесуального кодексу України провести зустрічне зарахування грошових сум, що підлягають до стягнення за первісним і зустрічним позовами,

стягнувши різницю на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк", а саме після проведення зустрічного зарахування грошових сум та судових витрат:

Стягнути з Державного підприємства "Антонов" (місцезнаходження: 03062, м. Київ, вул. Академіка Туполева, 1; ідентифікаційний код: 14307529) на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (місцезнаходження: 49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1; ідентифікаційний код: 38114713) витрати зі сплати судового збору у розмірі 1 745,61 грн.

Наказ видати після набрання рішенням законної сили.

Рішення господарського суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закритті апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного провадження. Рішення може бути оскаржено до Центрального апеляційного господарського суду через Господарський суд Дніпропетровської області протягом 20 днів з дня складення повного судового рішення.

Повний текст рішення складений та підписаний 10.03.2020.

Суддя М.О. Ніколенко

Категорія справи № 904/5046/19: Господарські справи (до 01.01.2019); Майнові спори; Розрахунки за продукцію, товари, послуги; Інші розрахунки за продукцію.

Надіслано судом: 05.11.2020. Зареєстровано: 06.11.2020. Оприлюднено: 06.11.2020.

Дата набрання законної сили: 13.10.2020

Номер судового провадження: не визначено

Верховний
Суд

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

13 жовтня 2020 року

м. Київ

Справа № 904/5046/19

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду:

Кондратова І.Д. - головуєчий, судді - Стратієнко Л.В., Ткач І.В.,

за участю секретаря судового засідання Півень А.Л.,

представників учасників справи:

позивача - Наливайко Д.О. - адвокат;

відповідача - Дивляш О.В. - адвокат;

розглянувши у відкритому судовому засіданні касаційну скаргу Державного підприємства "Антонов"

на рішення Господарського суду Дніпропетровської області

(суддя - Ніколенко М. О.)

від 26.02.2020

та постанову Центрального апеляційного господарського суду

(головуючий - Іванов О.Г., судді - Березкіна О.В., Подобєд І.М.)

від 21.07.2020

за позовом Державного підприємства "Антонов"

до Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк"

про стягнення пені у розмірі 277 704,00 грн та штрафу у розмірі 204 624,00 грн,

та за зустрічним позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк"

до Державного підприємства "Антонов"

про зобов'язання прийняти товар, стягнення штрафу у розмірі 204 624,00 грн та пені у розмірі 266 011,20 грн,

ВСТАНОВИВ:

1. Короткий зміст позовних вимог.

1.1. У жовтні 2019 року Державне підприємство "Антонов" (надалі - ДП "Антонов") звернулось до Господарського суду Дніпропетровської області з позовом до Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (надалі - ТОВ "Клокворк") про стягнення пені у розмірі 277 704 грн та штрафу у розмірі 204 624 грн.

1.2. Позов обґрунтований порушенням відповідачем своїх зобов'язань за договором поставки №10.1728.2019 від 06.02.2019 з поставки товару у встановлені строки.

1.3. 25.11.2019 ТОВ "Клокворк" подало зустрічну позовну заяву до ДП "Антонов" про зобов'язання прийняти товар, стягнення штрафу у розмірі 204 624 грн та пені у розмірі 266 011,20 грн.

1.4. Зустрічний позов обґрунтований порушенням відповідачем своїх зобов'язань за договором поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019 з прийняття товару.

1.5. ТОВ "Клокворк" подало відзив на первісну позовну заяву, відповідно до якого проти задоволення позову заперечувало та стверджувало, що ним неодноразово (21.07.2020 та 02.08.2020) направлялись ДП "Антонов" листи. В листах позивач повідомляв про готовність до відправки товару на адресу покупця та про необхідність надання довіреності на уповноваженого представника. Також ТОВ

"Клокворк" стверджувало, що воно не є таким, що прострочило виконання зобов'язання, оскільки позивач з невідомих причин відмовився прийняти продукцію.

1.6. ДП "Антонов" у відповідь на позов проти зустрічних позовних вимог заперечувало, зазначаючи, що відповідач за первісним позовом порушив строк поставки товару, а тому у нього виникло право на відмову в отриманні товару.

2. Короткий зміст рішення суду першої інстанції та постанови суду апеляційної інстанції.

2.1. Рішенням Господарського суду Дніпропетровської області від 26.02.2020 у справі № 904/5046/19, залишеним без змін постановою Центрального апеляційного господарського суду від 21.07.2020, первісний позов задоволено частково. Заявлені до стягнення штраф та пеню зменшено та стягнуто з ТОВ "Клокворк" на користь ДП "Антонов" пеню у розмірі 140 000 грн, штраф у розмірі 102 000 грн та судові витрати. Зустрічний позов також задоволено частково. Зобов'язано ДП "Антонов" прийняти від ТОВ "Клокворк" на виконання умов договору поставки № 10.1728.2019 від 06.02.2019 товари, а саме: диск обертовий КТ263А.180-1 у кількості 16 шт. на суму 1 392 000 грн з ПДВ та диск не обертовий КТ263А.170-1 у кількості 12 шт. на суму 1 044 000 грн з ПДВ. Заявлені до стягнення штраф та пеню зменшено та стягнуто з ДП "Антонов" на користь ТОВ "Клокворк" пеню у розмірі 140 000 грн, штраф у розмірі 102 000 грн та судовий збір.

2.2. Вирішуючи первісний позов, суд першої інстанції виходив із того, що ТОВ "Клокворк" зобов'язаний був поставити товар у строк до 16.05.2019 включно, проте передав його організації для доставки покупцеві лише 20.08.2019, тому відповідно до частини 2 статті 231 Господарського кодексу України та пункту 8.3 договору поставки має сплатити пеню у розмірі 0,1% від вартості непоставленого товару за кожен день прострочення, що становить 277 704,00 грн, а за прострочення більше 30 календарних днів, додатково сплатити штраф у розмірі 7% від вартості непоставленого товару, що становить 204 624,00 грн.

2.3. Щодо зустрічного позову, то суд першої інстанції виходив з того, що 20.08.2019 продавець передав товар організації зв'язку для доставки покупцеві, проте товар був повернутий продавцю, оскільки покупець відмовився від прийняття такого товару. Суд дійшов висновку, що покупець зобов'язаний прийняти товар та сплатити на підставі частини 2 статті 231 Господарського кодексу України штраф у розмірі 7% від вартості неприйнятого товару у розмірі 204 624 грн та пеню в розмірі 0,1% від вартості неприйнятого товару у розмірі 266 011,20 грн, оскільки продавець не був повідомлений про втрату інтересу покупцем до товару за договором, а вимогу від 19.08.2019 з повідомленням про втрату інтересу до такого товару отримав лише 31.08.2019.

2.4. Водночас, застосувавши до спірних правовідносин статтю 3, частину 3 статті 551 Цивільного кодексу України, частину 1 статті 233 Господарського кодексу України суд дійшов висновку, що належний до стягнення розмір пені, як за зустрічним так і за первісним позовом, слід зменшити до 140 000,00 грн, а штраф - до 102 000,00 грн, оскільки продавець намагався діяти добросовісно, маючи на меті виконання умов договору та задоволення потреб покупця; жодна зі сторін договору не зазнала збитків внаслідок дій іншої сторони; з матеріалів справи вбачається явна незлагодженість дій обох сторін за договором при виконанні його умов.

2.5. Суд апеляційної інстанції погодився з такими висновками суду першої інстанції.

3. Короткий зміст вимог касаційної скарги. Узагальнені доводи особи, яка подала касаційну скаргу. Підстава (підстави) відкриття касаційного провадження.

3.1. 25.08.2020 ДП "Антонов" звернулося до Верховного Суду із касаційною скаргою на рішення Господарського суду Дніпропетровської області від 26.02.2020 та постанову Центрального апеляційного господарського суду від 21.07.2020, в якій просить скасувати судові рішення та ухвалити нове, яким первісний позов задовольнити повністю, а зустрічний позов відхилити в повному обсязі.

3.2. Підставами касаційного оскарження скаржник визначив:

1) неправильне застосування судами норм статті 233 Господарського кодексу України, статті 551 Цивільного кодексу України, без урахування висновку Верховного Суду щодо застосування цих норм у подібних правовідносинах, викладених у постановках від 03.12.2018 у справі № 910/3726/18, від 03.12.2013 у справі № 908/43/13-г; від 19.03.2019 у справі № 921/760/17-г/5 (пункт 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України);

2) відсутність висновку Верховного Суду питання застосування частини 3 статті 612 Цивільного кодексу України, частини 2 статті 622 Цивільного кодексу України та частини 2 статті 220 Господарського кодексу України в подібних правовідносинах (пункт 3 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України).

3.3. Скаржник наполягає, що висновок судів, що відмова покупця від прийняття виконання, якщо виконання зобов'язання втратило для нього інтерес внаслідок порушення продавцем строків поставки товару.

3.4. У відповідь на касаційну скаргу ТОВ "Клокворк" просить залишити судові рішення без змін, як такі, що ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права, та наполягає, що покупець повинен завчасно письмово повідомити покупця про втрату інтересу до продукції, оскільки відповідно до частини 3 статті 214 Цивільного кодексу України відмова від правочину вчиняється у такій самій формі, в якій було вчинено правочин, а відповідно частини 1 статті 654 Цивільного кодексу України зміна або розірвання договору вчиняється в такій самій формі, що й договір, що змінюється або розривається, якщо інше не встановлено договором або законом чи не випливає із звичаїв ділового обороту.

4. Позиція Верховного Суду

4.1. Переглядаючи у касаційному порядку судові рішення, суд касаційної інстанції в межах доводів та вимог касаційної скарги, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, та на підставі встановлених фактичних обставин справи перевіряє правильність застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права. Суд касаційної інстанції не має права встановлювати або вважати доведеними обставини, що не були встановлені у рішенні або постанові суду чи відхилені ним, вирішувати питання про достовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими, збирати чи приймати до розгляду нові докази або додатково перевіряти докази (частини 1 та 2 статті 300 Господарського процесуального кодексу України).

4.2. *Щодо оскарження рішення судів попередніх інстанцій з підстав, передбачених пунктом 1 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України.*

4.3. Як вже зазначалось, касаційне провадження у справі відкрито відповідно до пункту 1 частини другої статті 287 Господарського процесуального кодексу України, яка визначає, що підставами касаційного оскарження судових рішень, зазначених у пунктах 1, 4 частини

першої цієї статті, є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права виключно у випадку, якщо суд апеляційної інстанції в оскаржуваному судовому рішенні застосував норму права без урахування висновку щодо застосування норми права у подібних правовідносинах, викладеного у постанові Верховного Суду, крім випадку наявності постанови Верховного Суду про відступлення від такого висновку.

4.4. Підставою касаційного оскарження заявник вказав неправильне застосування судами норм статті 233 Господарського кодексу України, статті 551 Цивільного кодексу України, без урахування висновку Верховного Суду щодо застосування цих норм у подібних правовідносинах, викладених у постановках від 03.12.2018 у справі № 910/3726/18, від 03.12.2013 у справі № 908/43/13-г; від 19.03.2019 у справі № 921/760/17-г/5.

4.5. Вирішуючи питання про правильне застосування у подібних правовідносинах зазначеної норм матеріального права, Верховний Суд виходить з такого.

4.6. У справі № 910/3726/18 за позовом заступника Генерального прокурора України - Головного військового прокурор в інтересах держави в особі Міністерства оборони України до Державного підприємства "Науково-технічний комплекс "Імпульс" про стягнення на користь Міністерства оборони України 461 960,64 грн пені за порушення умов державного контракту від 07.04.2017 № 403/1/17/6, Верховний Суд залишив без змін рішення судів попередніх інстанцій, якими було зменшено розмір пені.

4.7. У зазначеній постанові Верховний Суд вказав, що питання зменшення розміру штрафних санкцій має вирішуватись судом на підставі аналізу конкретної ситуації.

4.8. У справі № 921/760/17-г/5 предметом спору було стягнення 484 047,28 грн, з яких: 389 976, 23 грн - пеня, 27 221,35 грн - 3% річних та 66 849,70 грн - інфляційні втрати, нарахованих на заборгованість за договором на купівлю-продаж природного газу № 16-185-Б від 30.12.2015.

4.9. У вказаній справі Верховний Суд погодився з висновком судів щодо зменшення розміру пені за несвоєчасне виконання відповідачем основного зобов'язання на 50% на підставі частини 3 статті 551 Цивільного кодексу України та частини 1 статті 233 Господарського кодексу України, оскільки відповідач займається соціально-орієнтованою сферою господарської діяльності, спрямованою на забезпечення транспортування природного газу мешканцям міста Тернопіль та Тернопільського району, знаходиться у важкому фінансовому стані та станом на день звернення позивача з даним позовом до суду в повному обсязі здійснив оплату отриманого згідно з договором №16-185-Б від 30.12.2015 природного газу. Тобто, у справі № 921/760/17-г/5 суди зменшили розмір пені з огляду на наявність конкретних обставин.

4.10. У постанові від 03.12.2013 у справі № 908/43/13-г, в судовому рішенні яке надано для порівняння, Верховний Суд України погодився з висновками судів щодо зменшення суми пені, зазначивши, що право господарського суду зменшити у виняткових випадках розмір неустойки (штрафу, пені), яка підлягає стягненню зі сторони, що порушила зобов'язання, закріплено у пункті 3 частини 1 статті 83 Господарського процесуального кодексу України, частині 1 статті 233 Господарського кодексу України та частині 3 статті 551 Цивільного кодексу України.

4.11. У справі, що переглядається, суд першої інстанції зменшуючи розмір штрафу та пені оцінив, чи є даний випадок винятковим, виходячи з майнового стану сторін, які беруть участь у зобов'язанні; інтересів сторін, які заслуговують на увагу; ступеня виконання зобов'язання; причини (причин) нена належного виконання або невиконання зобов'язання; незначності прострочення виконання; наслідків порушення зобов'язання; невідповідності розміру стягуваної неустойки (штрафу, пені) таким наслідкам; поведінки винної сторони (в тому числі вжиття чи невжиття нею заходів до виконання зобов'язання; негайне добровільне усунення нею порушення та його наслідків).

4.12. Під час вирішення питання про зменшення заявлених сторонами штрафних санкцій судом, зокрема, враховано, що відповідач за первісним позовом намагався діяти добросовісно, маючи на меті виконання умов договору та задоволення потреб позивача. Жодна зі сторін договору не зазнала збитків внаслідок дій іншої сторони.

4.13. Тобто, висновки у справі, що переглядається, не суперечать висновкам у вказаних справах, а тому відсутні підстави для їх врахування при перегляді оскаржуваних у цій справі рішень.

4.14. Таким чином посилення скаргника, що судами не враховано висновки, викладені у постановках від 03.12.2018 у справі № 910/3726/18, від 03.12.2013 у справі № 908/43/13-г, від 19.03.2019 у справі № 921/760/17-г/5 є безпідставним, з огляду на те, що і у вказаних справах і у справі, що переглядається, суд, зменшуючи розмір пені та штрафу врахував, що питання про зменшення розміру штрафних санкцій має вирішуватись судом на підставі аналізу конкретної ситуації.

4.15. Аргументи скаргника стосовно того, що суди, зменшуючи розмір належних до сплати штрафних санкцій, не врахували, що ТОВ «Клокворк» порушив зобов'язання щодо строків поставки товару, Верховний Суд відхиляє, оскільки з огляду на межі розгляду справи судом касаційної інстанції, визначені у статті 300 Господарського процесуального кодексу України, вважає, що застосоване у частині 3 статті 551 Цивільного кодексу України та статті 233 Господарського кодексу України словосполучення "суд має право" та "може бути зменшений за рішенням суду" свідчить про те, що саме суд першої інстанції користується певною можливістю розсуду щодо зменшення розміру штрафних санкцій (неустойки), оцінюючи розмір збитків та інші обставини, які мають істотне значення. Натомість, вирішення цих питань не відноситься до повноважень Верховного Суду, завдання якого полягає лише у перевірці правильності застосування судом першої чи апеляційної інстанції норм матеріального і процесуального права на підставі встановлених фактичних обставин справи.

4.16. З огляду на те, що завдане відповідачем порушення зобов'язання не завдало позивачеві значних збитків, Верховний Суд вважає, що суди обох інстанцій у цій справі дійшли обґрунтованого та законного висновку про можливість зменшення пені та штрафу за несвоєчасну поставку товару. Такий висновок ґрунтується на правильному застосуванні норм чинного законодавства України (зокрема, статей 551 Цивільного кодексу України та статті 233 Господарського кодексу України).

4.17. *Щодо оскарження рішення судів попередніх інстанцій з підстав, передбачених пунктом 3 частини 2 статті 287 Господарського процесуального кодексу України.*

4.18. За загальним правилом одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом (стаття 525 Цивільного кодексу України).

4.19. Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 611 Цивільного кодексу України у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема, припинення зобов'язання внаслідок односторонньої відмови від зобов'язання,

якщо це встановлено договором або законом, або розірвання договору.

4.20. Згідно з частиною 1 статті 615 Цивільного кодексу України у разі порушення зобов'язання однією стороною друга сторона має право частково або в повному обсязі відмовитися від зобов'язання, якщо це встановлено договором або законом.

4.21. Окрім того, частина 3 статті 612 Цивільного кодексу України передбачає, що якщо внаслідок прострочення боржника виконання зобов'язання втратило інтерес для кредитора, він може відмовитися від прийняття виконання і вимагати відшкодування збитків. Аналогічна норма закріплена у частині 2 статті 220 Господарського кодексу України.

4.22. Згідно з частинами 2 та 3 статті 622 Цивільного кодексу України у разі відмови кредитора від прийняття виконання, яке внаслідок прострочення втратило для нього інтерес (стаття 612 цього Кодексу), або передання відступного (стаття 600 цього Кодексу) боржник звільняється від обов'язку виконати зобов'язання в натурі. У разі відмови кредитора від договору (стаття 615 цього Кодексу) боржник звільняється від обов'язку виконати зобов'язання в натурі.

4.23. Відповідно до частини 3 статті 651 Цивільного кодексу України у разі односторонньої відмови від договору у повному обсязі або частково, якщо право на таку відмову встановлено договором або законом, договір є відповідно розірваним або зміненим.

4.24. Отже, законодавець розрізняє та не отождолює поняття "відмова від прийняття виконання", "одностороння відмова від зобов'язання" та "одностороння відмова від правочину (договору)".

4.25. Тому аргументи ТОВ "Клокворк", викладені у відзиві на касаційну скаргу, що частина 3 статті 214 Цивільного кодексу України встановлює, що відмова від правочину вчиняється у такій самій формі, в якій було вчинено правочин, Верховний Суд відхиляє. Правила, встановлені цієї нормою, стосуються форми відмови від правочину, а не відмови від прийняття виконання, на яку має кредитор згідно з частиною 3 статті 612 Цивільного кодексу України у разі, якщо внаслідок прострочення боржника виконання зобов'язання втратило інтерес для кредитора.

4.26. Оскільки законом не визначені форма та момент відмови від прийняття виконання кредитором, і прийняття простроченого виконання є правом, а не обов'язком кредитора, останній може реалізувати своє право будь-яким чином, не забороненим законом, в тому числі в момент прийняття від організації зв'язку, що була залучена продавцем для доставки товару.

4.27. У зв'язку з цим, Верховний Суд вважає помилковим висновок судів обох інстанцій, що така відмова має бути вчинена в письмовій формі і лише до того як товар був переданий організації зв'язку для доставки покупцеві.

4.28. Відповідно до частини 1 статті 689 Цивільного кодексу України покупець зобов'язаний прийняти товар, крім випадків, коли він має право вимагати заміни товару або має право відмовитися від договору купівлі-продажу.

4.29. А згідно з частиною 4 статті 690 цього Кодексу, якщо покупець без достатніх підстав зволікає з прийняттям товару або відмовився його прийняти, продавець має право вимагати від нього прийняти та оплатити товар або має право відмовитися від договору купівлі-продажу.

4.30. Отже, продавець має право вимагати від покупця прийняти та оплатити товар лише у разі, коли останній без достатніх підстав зволікає з прийняттям товару або відмовився його прийняти.

4.31. Разом з тим, така обставина, як порушення строку поставки товару, є достатньою підставою для відмови від прийняття товару, тому продавець не має право вимагати прийняття та оплати цього товару покупцем.

4.32. З огляду на те, що ДП "Антонов" відмовився від отримання товару у порядку, передбаченому законом, відсутні підстави для нарахування та стягнення з нього штрафу та пені, оскільки він не порушив своїх зобов'язань щодо строків прийняття товару.

5. Висновки за результатами розгляду касаційної скарги.

5.1. Згідно з пунктом 1 частини 1 статті 308 Господарського процесуального кодексу України суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право залишити судові рішення судів першої та апеляційної інстанції без змін, а скаргу - без задоволення.

5.2. Відповідно до частини 1 статті 309 зазначеного Кодексу, суд касаційної інстанції залишає касаційну скаргу без задоволення, а судові рішення - без змін, якщо судові рішення, переглянуте в передбачених статтею 300 цього Кодексу межах, ухвалено з додержанням норм матеріального і процесуального права.

5.3. Верховний Суд, переглянувши оскаржувані судові рішення в частині первісних позовних вимог в межах наведених у касаційній скарзі доводів, які стали підставою для відкриття касаційного провадження, вважає, що оскаржувані рішення та постанову судів попередніх інстанцій ухвалено із додержанням норм процесуального та матеріального права, тому підстав для їх зміни чи скасування немає.

5.4. Водночас, відповідно до пункту 3 частини 1 статті 308 Господарського процесуального кодексу України суд касаційної інстанції за результатами розгляду касаційної скарги має право скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення, не передаючи справи на новий розгляд.

5.5. Згідно з положеннями статті 311 Господарського процесуального кодексу України підставами для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення є неправильне застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права. Порушення норм процесуального права може бути підставою для скасування або зміни рішення лише за умови, якщо це порушення призвело до ухвалення незаконного рішення. Неправильним застосуванням норм матеріального права вважається: неправильне тлумачення закону, або застосування закону, який не підлягає застосуванню, або незастосування закону, який підлягає застосуванню.

5.6. Оскільки суди попередніх інстанцій неправильно застосували норми матеріального права, що призвело до ухвалення незаконного судового рішення про задоволення зустрічного позову, а також оскільки виправлення відповідної помилки не потребує з'ясування нових обставин і дослідження нових доказів, Верховний Суд дійшов висновку про наявність підстав для скасування оскаржуваних у справі судових рішень в частині зустрічних позовних вимог та ухвалення нового рішення, яким відмовити в задоволенні зустрічних позовних вимог.

Щодо судових витрат.

6.1. Відповідно до частини 14 статті 129 Господарського процесуального кодексу України якщо суд апеляційної, касаційної інстанції, не передаючи справи на новий розгляд, змінює рішення або ухвалює нове, цей суд відповідно змінює розподіл судових витрат.

6.2. Згідно з пунктом 2 частини 1, пунктом 1 частини 4 статті 129 Господарського процесуального кодексу України у спорах, що виникають при виконанні договорів та з інших підстав, судовий збір покладається на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог. Інші судові витрати, пов'язані з розглядом справи, покладаються у разі відмови в позові - на позивача.

6.3. Відповідно до висновку, викладеного в постанові Великої Палати Верховного Суду від 25.08.2020 у справі № 910/13737/19, судовий збір з позовної заяви про визнання права власності на майно, стягнення, витребування або повернення майна - як рухомих речей, так і нерухомоті - визначається з урахуванням вартості спірного майна, тобто як зі спору майнового характеру.

6.4. Майновий позов (позовна вимога майнового характеру) - це вимога про захист права або інтересу, об'єктом якої виступає благо, що підлягає грошовій оцінці. Тобто будь-який майновий спір має ціну. Різновидами майнових спорів є, зокрема, спори, пов'язані з підтвердженням прав на майно та грошові суми, на володіння майном і будь-які форми використання останнього. Наявність вартісного, грошового вираження матеріально-правової вимоги позивача свідчить про її майновий характер, який має відобразитися у ціні заявленого позову (пункт 8.12 постанови Великої Палати Верховного Суду від 26 лютого 2019 року у справі № 907/9/17, провадження № 12-76гс18).

6.5. Грошова оцінка товару, який просить відповідач зобов'язати прийняти позивача складає 2 436 000,00 грн.

6.6. За подання зустрічної позовної заяви ТОВ "Клокворк" сплатило 8 980,53 грн судового збору, з яких: 7 059, 53 грн - за вимоги щодо стягнення штрафу та пені та 1921,00 грн - за вимогу про зобов'язання прийняти товар.

6.7. З огляду на те, що сукупна ціна заявленого позову складала 2 906 635, 20 грн, то ТОВ "Клокворк" повинно було сплатити 43 599,53 грн (2 906 635, 20 грн: 100 x 1,5) судового збору за подання зустрічної позовної заяви.

6.8. Оскільки ТОВ "Клокворк" оплатило лише 8 980,53 грн, то у дохід Державного бюджету України за подання зустрічного позову підлягає досягнення 34 619,00 грн недоплаченого судового збору.

6.9. ДП "Антонов" при зверненні з апеляційною та касаційною скаргами також неправильно оплатив судовий збір, оскільки він оскаржував рішення судів попередніх інстанцій в частині відмови у стягненні на його користь 240 328,00 грн - пені та штрафу та в частині задоволених зустрічних позовних вимог щодо зобов'язання прийняти товар на суму 2 436 000,00 грн та щодо стягнення 242 000,00 грн штрафу та пені. Тобто сукупно оспорювана ДП "Антонов" до судів апеляційної та касаційної інстанцій складала 2 918 328,00 грн.

6.10. При зверненні з апеляційною скаргою ДП "Антонов" оплатив 24 323,17 грн судового збору, проте повинен був - 65 662,38 грн (2 918 328,00 грн : 100 x 1,5 x 1,5).

6.11. Оскільки судом апеляційної інстанції було прийняте правильне рішення щодо відмови у стягненні 240 328,00 грн, то судовий збір в цій частині (5 407,38 грн) покладається на ДП "Антонов", решта сплаченої позивачем суми судового збору (18 915,79 грн) підлягає до стягнення з ТОВ "Клокворк" на користь ДП "Антонов", а взагалі не сплачений позивачем судовий збір з ТОВ "Клокворк" на користь Державного бюджету України.

6.12. При зверненні з касаційною скаргою ДП "Антонов" сплатив 32 430,90 грн судового збору, проте повинен був сплатити 87 549,84 грн (2 918 328,00 грн : 100 x 1,5 x 2).

6.13. Оскільки суд касаційної інстанції залишив без змін рішення судів першої та апеляційної інстанції в частині відмови у стягненні 240 328,00 грн, то судовий збір в цій частині в сумі 7 209,84 грн покладається на ДП "Антонов", решта сплаченої позивачем суми судового збору (25 221,06 грн) підлягає до стягнення з ТОВ "Клокворк" на користь ДП "Антонов", а взагалі не сплачений скаргником за подання касаційної скарги судовий збір в сумі 55 118,94 грн з ТОВ "Клокворк" на користь Державного бюджету України.

Керуючись статтями 129, 300, пунктами 1, 3 частини 1 статті 308, 309, 311, 315 - 317 Господарського процесуального кодексу України, Верховний Суд

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу Державного підприємства "Антонов" задовольнити частково.

Скасувати рішення Господарського суду Дніпропетровської області від 26.02.2020 та постанову Центрального апеляційного господарського суду від 21.07.2020 у справі № 904/5046/19 в частині зустрічного позову та в частині зустрічного зарахування грошових сум.

Ухвалити в частині зустрічного позову нове рішення, яким відмовити у задоволенні зустрічних позовних вимог Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" до Державного підприємства "Антонов" про зобов'язання прийняти товар, стягнення штрафу у розмірі 204 624 грн та пені у розмірі 266 011,20 грн.

Рішення Господарського суду Дніпропетровської області від 26.02.2020 та постанову Центрального апеляційного господарського суду від 21.07.2020 у справі № 904/5046/19 в частині вирішення первісного позову залишити без змін.

Визначити новий розподіл судових витрат, понесених у зв'язку із розглядом справи.

Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1, код ЄДРПОУ 38114713) на користь Державного підприємства "Антонов" (03062, м. Київ, вул. Академіка Туполева, буд. 1, код ЄДРПОУ 14307529) 18 915,79 грн судового збору сплаченого за подання апеляційної скарги, 25 221,06 грн судового збору сплаченого за подання касаційної скарги.

Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "Клокворк" (49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1, код ЄДРПОУ 38114713) на користь Державного бюджету України 34 619,00 грн судового збору за подання зустрічної позовної заяви, 41 339,21 грн - судового збору за розгляд апеляційної скарги ДП "Антонов", 55 118,94 грн - судового збору за розгляд касаційної скарги ДП "Антонов".

Постанова набирає законної сили з моменту її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Головуючий

І. Кондратова

Судді

Л. Стратієнко

І. Ткач

Виписка по особовому рахунку за 09.04.2021

Виписка по рахунку: UA943057490000026006000012192 за 09.04.2021
 Назва рахунку: ТОВ "КЛОКВОРК"
 АТ "Банк Кредит Дніпро" м. Київ, МФО: 305749
 Вхідний залишок (на 09.04.2021): 297 271.15 грн.

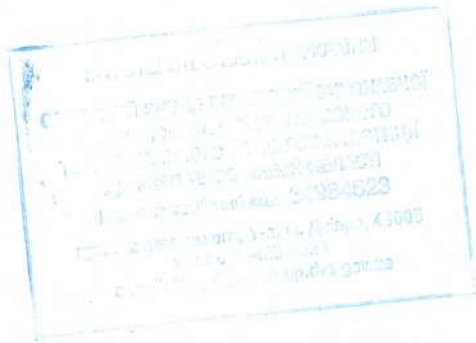
№ документа	№ рахунку кореспондента	МФО/Каса	Тип оп.	Обороти в валюті		Обороти в гривні	
				За дебетом	За кредитом	За дебетом	За кредитом
14465	UA618201720355249360000700581	820172	0	0.00	0.00	22 843.74	0.00
14	UA618201720355249360000700581	820172	0	0.00	0.00	274 427.41	0.00
Усього:				0.00	0.00	297 271.15	0.00

Реєстр платіжних документів по ДЕБЕТУ рахунку: UA943057490000026006000012192 UAH за 09.04.2021

№ документа:	14465	Меморіальний ордер	
Сума:			22 843.74/UAH
Дати:	09.04.2021	У Банку від-ка: 09.04.2021	Валютування:
Платник:	UA943057490000026006000012192	ТОВ "КЛОКВОРК"	Код: 38114713
Банк плат.:		АТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	
Одержувач:	UA618201720355249360000700581	Соборний ВДВС у м.Дніпро	ПС Код: 34984523
Банк одер.:		МРУМінюст	
Призначення:	ДЕРЖАЗНАЧЕЙСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ, М. КИЇВ		
Призначення:	ЧВ ПВ№64476416/14 від 02.04.2021р; Зал.сума 25975,80грн; зг.наказу №904/5046/19 від 31.03.2020р. Господарського суду Дніпропетровської обл.		
№ документа:	14	Платіжна вимога	
Сума:			274 427.41/UAH
Дати:	09.04.2021	У Банку від-ка: 09.04.2021	Валютування:
Платник:	UA943057490000026006000012192	ТОВ "КЛОКВОРК"	Код: 38114713
Банк плат.:		АТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	
Одержувач:	UA618201720355249360000700581	Соборний ВДВС у м.Дніпро	ПС Код: 34984523
Банк одер.:		МРУМінюст	
Призначення:	ДЕРЖАЗНАЧЕЙСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ, М. КИЇВ		
Призначення:	ПВ№64476268/14 від 02.04.2021р; зг.наказу №904/5046/19 від 31.03.2020р Господарського суду Дніпропетровської обл.		
Усього по Дт	UA943057490000026006000012192	Документів: 2	297 271.15/UAH
Вихідний залишок (за 09.04.2021): 0.00 грн.			

Заступник Голови Правління
 з операційної роботи
 Ізбінська Г.М.

Дніпропетровськ-005

49005 0233512 5

ТОВ «Клоксборг»
вул. Пушківська, 1
м. Дніпро
49000

1314

8

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Соборний відділ державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро)

49005, Дніпропетровська обл., м. Дніпропетровськ, вул. Пісаржевського, 1-а, e-mail: info_zh@dpm.dp.dvs.gov.ua, код СДРПОУ 34984523

22.02.2021 № 14302/рч

✓ **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЛОКВОРК"**
49000

Дніпропетровська обл., м.
Дніпропетровськ, Україна, 49000,
Дніпропетровська обл., місто Дніпро,
ВУЛИЦЯ ЖУКОВСЬКОГО, будинок 1

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
"АНТОНОВ"**

03062
м.Київ, Україна, 03062, місто Київ,
ВУЛ. АКАДЕМІКА ТУПОЛЄВА,
будинок 1

Про відкриття виконавчого провадження

Соборний відділ державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро), керуючись статтею 28 Закону України "Про виконавче провадження", направляє для виконання та до відома постанову про відкриття виконавчого провадження від 22.02.2021, винесену при примусовому виконанні наказ № 904/5046/19 від 31.03.2020, що видав Господарський суд Дніпропетровської обл..

Додаток: за текстом на 1 арк.

Державний виконавець

Крайняк М.С.

ВП № 64476268

ПОСТАНОВА

про відкриття виконавчого провадження

22.02.2021

м. Дніпропетровськ

Мною, державним виконавцем Соборного відділу державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Крайняком Максимом Сергійовичем, розглянуто заява представника стягувача про примусове виконання:

назва документу: **наказ № 904/5046/19 виданий 31.03.2020**

документ видав: **Господарський суд Дніпропетровської обл.**

про: **стягнути заборгованість у розмірі 249234,92 грн**

Боржник: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЛОКВОРК"**

адреса: **Дніпропетровська обл., м. Дніпропетровськ, Україна, 49000, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, ВУЛИЦЯ ЖУКОВСЬКОГО, будинок 1**

код ЄДРПОУ: **38114713**

Стягувач: **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"**

адреса: **м.Київ, Україна, 03062, місто Київ, ВУЛ. АКАДЕМІКА ТУПОЛЄВА, будинок 1**

код ЄДРПОУ: **14307529**

документ вступив у законну силу (набрав чинності): **31.03.2020**

Керуючись статтями 3, 4, 24, 25, 26, 27 Закону України "Про виконавче провадження",

ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Відкрити виконавче провадження з виконання:

назва документу: **наказ № 904/5046/19 виданий 31.03.2020**

документ видав: **Господарський суд Дніпропетровської обл.**

про: **стягнути заборгованість у розмірі 249234,92 грн**

2. Зобов'язати боржника подати декларацію про доходи та майно та попередити

Регістраційний номер виконавчого провадження: 64476268

Ідентифікатор доступу: 486ББ96163Д2, адреса для ознайомлення та онлайн-оплати:

<https://asvpweb.minjust.gov.ua/>

боржника про відповідальність за несподання такої декларації або внесення до неї завідомо неправдивих відомостей.

3. Стягнути з боржника виконавчий збір/основну винагороду приватного виконавця у розмірі 24923.49 гривня (UAH).

4. Копію постанови направити сторонам виконавчого провадження.

5. Постанова про відкриття виконавчого провадження може бути оскаржена у порядку та строки, встановлені Законом України "Про виконавче провадження".

6. Сторони виконавчого провадження мають право ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження, внесеними до автоматизованої системи виконавчого провадження, за адресою в мережі Інтернет <https://asvpweb.minjust.gov.ua/>, де також забезпечена можливість онлайн-оплати. Ідентифікатор для доступу 486ББ96163Д2 (зазначається лише в постановах, які направляються стягувачу та боржнику). За передачу ідентифікатора третім особам сторони виконавчого провадження несуть відповідальність, установлену законом.

Державний виконавець

Крайняк М.С.

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Соборний відділ державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро)

49005, Дніпропетровська обл., м. Дніпропетровськ, вул. Пісаржевського, 1-а, e-mail: info_zh@dpm.dp.dvs.gov.ua, код СДРПОУ 34984523

22.02.2021 №

мзх/лч

✓ **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЛОКВОРК"
49000**

Дніпропетровська обл., м.
Дніпропетровськ, Україна, 49000,
Дніпропетровська обл., місто Дніпро,
ВУЛИЦЯ ЖУКОВСЬКОГО, будинок 1

**ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
"АНТОНОВ"
03062**

м.Київ, Україна, 03062, місто Київ,
ВУЛ. АКАДЕМІКА ТУПОЛЄВА,
будинок 1

Про відкриття виконавчого провадження

Соборний відділ державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро), керуючись статтею 28 Закону України "Про виконавче провадження", направляє для виконання та до відома постанову про відкриття виконавчого провадження від **22.02.2021**, винесену при примусовому виконанні наказ № **904/5046/19** від **24.11.2020**, що видав Господарський суд Дніпропетровської обл.

Додаток: за текстом на 1 арк.

Державний виконавець

Крайняк М.С.

ВП № 64476416

ПОСТАНОВА

про відкриття виконавчого провадження

22.02.2021

м. Дніпропетровськ

Мною, державним виконавцем Соборного відділу державної виконавчої служби у місті Дніпрі Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Дніпро) Крайняком Максимом Сергійовичем, розглянуто заява про примусове виконання:

назва документу: **наказ № 904/5046/19 виданий 24.11.2020**

документ видав: **Господарський суд Дніпропетровської обл.**

про: **стягнути кошти у розмірі 44136,85 грн**

Боржник: **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЛОКВОРК"**

адреса: **Дніпропетровська обл., м. Дніпропетровськ, Україна, 49000, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, ВУЛИЦЯ ЖУКОВСЬКОГО, будинок 1**

код ЄДРПОУ: **38114713**

Стягувач: **ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО "АНТОНОВ"**

адреса: **м.Київ, Україна, 03062, місто Київ, ВУЛ. АКАДЕМІКА ТУПОЛЄВА, будинок 1**

код ЄДРПОУ: **14307529**

документ вступив у законну силу (набрав чинності): **13.10.2020**

Керуючись статтями 3, 4, 24, 25, 26, 27 Закону України "Про виконавче провадження",

ПОСТАНОВЛЯЮ:

1. Відкрити виконавче провадження з виконання:

назва документу: **наказ № 904/5046/19 виданий 24.11.2020**

документ видав: **Господарський суд Дніпропетровської обл.**

про: **стягнути кошти у розмірі 44136,85 грн**

2. Зобов'язати боржника подати декларацію про доходи та майно та попередити боржника про відповідальність за неподання такої декларації або внесення до неї завідомо

Регістраційний номер виконавчого провадження: 64476416
Ідентифікатор доступу: БВБЕ197346Б5, адреса для ознайомлення та онлайн-оплати:
<https://asvpweb.minjust.gov.ua/>
неправдивих відомостей.

3. Стягнути з боржника виконавчий збір/основну винагороду приватного виконавця у розмірі 4413.69 гривня (UAH).

4. Копію постанови направити сторонам виконавчого провадження.

5. Постанова про відкриття виконавчого провадження може бути оскаржена у порядку та строки, встановлені Законом України "Про виконавче провадження".

6. Сторони виконавчого провадження мають право ознайомитися з матеріалами виконавчого провадження, внесеними до автоматизованої системи виконавчого провадження, за адресою в мережі Інтернет <https://asvpweb.minjust.gov.ua/>, де також забезпечена можливість онлайн-оплати. Ідентифікатор для доступу БВБЕ197346Б5 (зазначається лише в постановах, які направляються стягувачу та боржнику). За передачу ідентифікатора третім особам сторони виконавчого провадження несуть відповідальність, установлену законом.

Державний виконавець

Крайняк М.С.

Категорія справи № 916/1086/20: Господарські справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із правочинів, зокрема, договорів; Невиконання або неналежне виконання зобов'язань; купівлі-продажу; поставки товарів, робіт, послуг.

Надіслано судом: 12.10.2020. Зареєстровано: 15.10.2020. Оприлюднено: 16.10.2020.

Дата набрання законної сили: 25.01.2021 (частково)

Результат оскарження 25.01.2021 Південно-західний апеляційний господарський суд: скасовано рішення місцевого суду частково та ухвалено нове рішення

Номер судового провадження: не визначено

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

"29" вересня 2020 р.м. Одеса Справа № 916/1086/20

Господарський суд Одеської області у складі: судді Цісельського О.В.,

за участю секретаря судового засідання Рибки Ю.Е.,

за участю представників:

від позивача: адвокат Сухомлин О.В. - ордер,

від відповідача: не з'явився,

розглянувши у відкритому судовому засіданні справу № 916/1086/20

за позовом: Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК" (49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1, код ЄДРПОУ 38114713)

до відповідача: Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" (65121, м. Одеса, пр. Небесної Сотні, буд. 32-А, код ЄДРПОУ 07756801)

про стягнення 678 897,20 грн.

ВСТАНОВИВ:

1. Позиції учасників справи.

Позивач, Товариство з обмеженою відповідальністю «КЛОКВОРК», звернувся до Господарського суду Одеської області із позовом до Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" про стягнення 678 897 грн. 20 коп., з яких: 651 325,38 грн. сума основного боргу, 21481,82 грн. сума пені, 5506,68 грн. 3% річних за прострочення грошового зобов'язання, 583,32 грн. інфляційних втрат та стягнення судових витрат.

Підставою для подання позову позивач визначив неналежне виконання укладеного між сторонами договору № 368/МТЗ-19 від 06.11.2019р., а саме несплата за отриманий відповідачем товар у строк, передбачений договором.

Так, позивач зазначає, що між Товариством з обмеженою відповідальністю «КЛОКВОРК» та Державним підприємством «Одеський авіаційний завод» було укладено Договір №368/МТЗ-19 від

06.11.2019 з протоколом розбіжностей до цього Договору від 13.11.2019 року.

У відповідності із п.1.1. Договору № 368/МТЗ-19 продавець зобов'язався передати, а покупець - прийняти та оплатити майно. Конкретна кількість товару, його номенклатура та вартість, визначається на підставі тендерних пропозицій та вказується у специфікаціях, які є невід'ємною частиною цього Договору.

Як вказує позивач, в подальшому ТОВ «КЛОКВОРК» приймало участь та було визнане переможцем у процедурі тендерних закупівель за пропозиціями ДП «ОАЗ» на поставку необхідної продукції, проте, оскільки між позивачем та відповідачем раніше вже укладено Договір № 368/МТЗ-19, то сторони домовились про те, що поставка за тендерними пропозиціями ДП «ОАЗ» буде здійснюватись на підставі Договору №368/МТЗ-19 та специфікацій, як додатків до цього Договору.

Зокрема, між позивачем та відповідачем було укладено Специфікації №1, №2, №3, №6, №7, №8, №10, №11, №13 та інші.

Отже, як стверджує позивач, ним на адресу відповідача був відвантажений товар на загальну суму 651 325, 38грн., згідно видаткових накладних, а саме: №РН-30119 від 14.11.2019 на суму 80690,06 грн., №РН-30118 від 14.11.2019 на суму 70254,76 грн., № РН-30121 від 15.11.2019 на суму 89478,48 грн., №РН-30122 від 15.11.2019 на суму 17078,4 грн., №РН-30123 від 18.11.2019 на суму 34156,8 грн., №РН-30138 від 09.12.2019 на суму 15127,92 грн., № РН-30140 від 12.12.2019 на суму 120420,00 грн., №РН-30141 від 12.12.2019 на суму 94560,05 грн., №РН-30142 від 20.12.2019 на суму 32097,38 грн., № РН-30144 від 23.12.2019 на суму 27600,00 грн., № РН-0000006 від 27.01.2020 на суму 69861,53 грн.

Позивач зазначає, що на підтвердження продажу та поставки товару контрагенту наявні рахунки-фактури, підписані видаткові накладні, експрес-накладні «НОВА ПОШТА» та інші документи.

Позивач зі свого боку свої зобов'язання за Договором № 368/МТЗ-19 виконав в повному обсязі, оплату за товар не отримав без вмотивованих причин, та з урахуванням того, що відповідачем на момент подання позову отриманий товар не оплачений, позивач звернувся до суду із позовом про стягнення заборгованості за проставлений товар, 3% річних, інфляційних втрат (за окремими видатковими накладними) та пені.

20.05.2020 до суду від Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" надійшов відзив на позовну заяву (вх. № 12714/20), в якому відповідач частково не погоджується з пред'явленими позовними вимогами.

Щодо дати початку розрахунку штрафних санкцій відповідач зазначив, що позивач вказав невірні розрахунки штрафних санкцій, вказуючи датою настання зобов'язання з оплати товару відповідачем - наступний день після поставки даного Товару на підприємство відповідача, що протирічить умовам Договору та додатків до нього.

Так, згідно п. 4.2 Договору, у трактуванні цього пункту викладеного в Протоколі розбіжностей від 13.11.19 до Договору вказано, що оплата вартості продукції проводиться покупцем в безготівковій формі, на підставі виставленого рахунку-фактури постачальника шляхом перерахування суми грошових коштів, погоджених сторонами платіжним дорученням на вказаний у цьому Договорі рахунок постачальника, впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємство покупця, без урахування ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує аналогічним способом після реєстрації постачальником відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Як вказує ДП "Одеський авіаційний завод", на підприємстві відповідача приймання товару здійснювалося відділом технічного контролю, про що міститься відповідна відмітка (штамп) з датою проходження товаром вхідного контролю.

Відтак, на думку відповідача, вказана на штампі дата проходження вхідного контролю і є датою початку перебігу строку для здійснення оплати покупцем за отриманий товар.

Крім того, відповідач зазначає, що згідно з п.5.2. Договору, покупець здійснює приймання товару за якістю в порядку, передбаченому Інструкцією «Про порядок приймання продукції виробничо-

технічного призначення та товарів народного споживання по якості», затвердженою постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР від 25.04.66 №П-7, зі змінами і доповненнями, на умовах проходження товару вхідного контролю на підприємстві покупця відповідно до ГОСТ 24297-87. Інструкція П-7 не зобов'язує проводити приймання товару в день отримання.

Тому, як вважає відповідач, якщо керуватися положеннями даної Інструкції П-7, посилення на яку наявне в Договорі, то дата отримання товару вказана згідно штампу про проведення вхідного контролю, зроблених відділом технічного контролю відповідача на видаткових накладних.

Крім того, відповідач вказав, що згідно зі специфікацією №7 до Договору, позивач мав поставити товар: «Звездочка (Зірочка) 062.66.0234», 1 шт. та «Звездочка (Зірочка) 062.66.0235», 2 шт. Даний товар було поставлено згідно з видатковою накладною №РН-30140 від 12.12.19, однак під час проходження товару вхідного контролю одна одиниця «Звездочка 062.66.0235» №П/08 не пройшла вхідний контроль, через невідповідність параметрам паспорту та креслень на деталь, а тому була повернута 17.12.19 накладною на поверненім №30140-РН Поверн. від 17.12.19 через сервіс поштових відправлень «Нова пошта» (номер експрес-накладної 59000471636090), яке було отримано 19.12.2019 уповноваженою особою Варшавським К.Г., який є також керівником підприємства позивача.

А тому, на думку відповідача, за даною поставкою Відповідач прийняв із видаткової накладної №РН-30140 від 12.12.19 тільки «Звездочка 062.66.0234», 1 шт. вартістю 33450,00 грн. (без ПДВ) та «Звездочка 062.66.0235», 1 шт. вартістю 33450,00 грн. (без ПДВ)

Так, як на даній видатковій накладній не вказано дату проходження прийнятою частиною вхідного контролю, то слід керуватись п.п. «а» п.6 Інструкції П-7.

Оскільки дану частину товару було отримано 13.12.19, згідно відомостей наданих позивачем, то відповідно 20 днів для проведення вхідного контролю товару з дня отримання спливають 02.01.20, а передбачений договором строк для оплати 15 банківських днів сплинув 24.01.20, то 25.01.20 є першим днем прострочення виконання зобов'язання відповідачем по сплаті заборгованості за поставлену частину товару на суму 66 900,00 грн. (без ПДВ), з якої виключено повернуту одиницю «Звездочка 062.66.0235» №П/08.

Додатково відповідач зазначив, що хоча позивач і надав разом із позовом квитанції про реєстрацію податкової накладної, однак, на думку відповідача, це не є остаточним доказом реєстрації податкової накладної, оскільки, виходячи з положень Податкового кодексу України та постанови КМУ «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» від 11.12.2019 р. №1165 для покупця остаточним доказом реєстрації податкової накладної є відображення відповідних відомостей в «Електронному кабінеті платника податків» Єдиного реєстру податкових накладних, що і є підставою для отримання податкового кредиту для відповідача, а не отримання позивачем відповідної квитанції.

Також, позивач не повідомив належним чином про дату та обставини належної реєстрації зазначених у позові податкових накладних, не надав ані рахунку, ані відповідного листа з вимогою на оплату 20% вартості товару рівноцінної вартості ПДВ. Натомість, за твердженням відповідача, договором не врегульовано точний момент виникнення зобов'язання з оплати та протягом якого строку має здійснюватися остаточний платіж у зазначеному розмірі.

Отже, відповідач визнає заборгованість в розмірі 509 321,11 грн., пеню в розмірі 13 913,72 грн., 3% річних в розмірі 3 665,17 грн. та просить відмовити у задоволенні позовних вимог щодо стягнення з відповідача 142 004,27 грн. заборгованості, 7 568,10 грн. пені, 1 841,51 грн. 3% річних та відповідної частини судового збору.

03.07.2020 від ТОВ «Клокворк» на адресу Господарського суду Одеської області надійшла відповідь на відзив (вх. № 17536/20), до позивач вважає доводи, викладені у відзиві відповідача необґрунтованими та такими, які мають бути відхилені в повному обсязі.

Заперечуючи проти строку та розрахунків відповідача, позивач вказав, що вхідний контроль спірного товару було проведено у день отримання такого товару відповідачем, що вбачається із видаткових накладних, копії яких були долучені позивачем до позовної заяви. Позивач наполягає на тому, що

лише після отримання позовної заяви відповідачем виключно на своїх примірниках видаткових накладних було проставлено штампи вхідного контролю, що умовами укладеного між сторонами Договору не передбачено.

Також, позивач повідомив, що разом із кожним товаром в переліку товаросупровідних документів надавалися 2 примірника видаткових накладних, які разом із товаром були направлені через перевізника ТОВ «Нова пошта». Лише після отримання товару, проходження таким товаром вхідного контролю, визнанні його якісним та таким, що відповідає всім вимогам укладеного між сторонами Договору, відповідачем підписувалися примірники видаткових накладних позивача і направлялися на його адресу до іншої адміністративно-територіальної одиниці. Відповідач, в процесі підписання примірників видаткових накладних позивача, у разі проходження товаром вхідного контролю в інший день, відмінний від дати, зазначеної на видатковій накладній, повинен був зазначити напроти свого підпису (графи «отримав») реальну дату прийняття продукції та проходження товаром вхідного контролю, у разі якщо такі дати різнилися. Однак, не здійснюючи на примірниках видаткових накладних зазначення іншої дати, продукція, вказана у видаткових накладних, вважається такою, що повністю прийнята та пройшла вхідний контроль саме датою, зазначеною на видаткових накладних.

Крім того, позивач звертає увагу на те, що відповідач зазначає, що сторонами було досягнуто домовленості з приводу використання під час приймання продукції за якістю вимог Інструкції П-7, яка передбачає граничний строк на проведення процедури приймання продукції 20 днів. Проте, за твердженням позивача, з наданих відповідачем відзиву та розрахунків, копій видаткових накладних вбачається, що вхідний контроль товару, поставленого за видатковими накладними було здійснено з порушенням обумовлених строків, тобто більше 20 днів.

Однак, позивач вважає, що порушення відповідачем строків проведення вхідного контролю не може впливати на початок перебігу строку оплати за поставлену продукцію, а тому доводи відповідача про початок перебігу строку на оплату з наступного дня після проходження товаром вхідного контролю (в незалежності від дотримання самим покупцем строків на проведення такого контролю) є необґрунтованими та такими.

Крім того, позивач заперечує проти доводів відповідача про те, що товар, поставлений за видатковою накладною №РН-30140 від 12.12.2019 року пройшов вхідний контроль 02.01.2020, виходячи із того, що саме 02.01.2020 закінчився 20-денний строк на приймання продукції, отриманої відповідачем 13.12.2019 року.

Як стверджує позивач, на наданій відповідачем копії видаткової накладної №РН-30140 стоїть штамп ОТК 16.12.2019, та наявний штамп «майно отримано повністю оприбутковано склад» 17.12.2019, що підтверджує той факт, що вже станом на 17.12.2019 року товар раніше був прийнятий відповідачем без зауважень, позитивно пройшов вхідний контроль.

Щодо сплати 20% вартості товару позивач зазначив, що остання повинна відбуватися у зв'язку із настанням лише однієї події - реєстрації податкової накладної, виписаної постачальником. Жодних умов про необхідність додаткового повідомлення відповідача про реєстрації податковим органом відповідної податкової накладної, про необхідність надання постачальником на адресу покупця будь-яких повідомлень про реєстрацію податкової накладної, умови Договору не містять.

Позивач вказує, що оскільки відповідачем до суду не надано жодних доказів того, що він отримував повідомлення про зупинення або відмову в реєстрації податкових накладних, його посилення на те, що позивач невірно визначив строк для оплати 20% вартості поставленого товару не повинні прийматися судом до уваги.

31.07.2020 року відповідачем до суду надані заперечення на відповідь на відзив (вх. № 20223/20), де ДП «Одеський авіаційний завод» не погоджується з доводами позивача у відповіді на відзив посиляючись на ті ж самі підстави, вказані ним у відзиві на позов.

Інші заяви по суті справи до суду не надходили.

2. Процесуальні питання, вирішені судом.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 21.04.2020 позовна заява вх.№1125/20 була передана на розгляд судді Цісельському О.В.

24.04.2020 ухвалою Господарського суду Одеської області прийнято позовну заяву (вх.№1125/20) до розгляду та відкрито провадження у справі, постановлено справу № 916/1086/20 розглядати за правилами Господарського процесуального кодексу України в порядку спрощеного позовного провадження, призначено судові засідання по суті.

13.05.2020 року до Господарського суду Одеської області від відповідача надійшло клопотання про відкладення розгляду справи (вх. № 11900/20), в якому відповідач просить відкласти розгляд справи на інший час після закінчення режиму загальнонаціонального карантину.

14.05.2020 року ухвалою Господарського суду Одеської області відкладено судові засідання у справі № 916/1086/20 на 02.06.2020р. об 11:00 год. у зв'язку з неявкою учасників справи та враховуючи клопотання відповідача про відкладення судового засідання. Цією ж ухвалою доручено Жовтневому районному суду м. Дніпропетровська забезпечити проведення відеоконференції у судовому засіданні 02 червня 2020 року об 11:00 год. за участю представника позивача Товариства з обмеженою відповідальністю «КЛОКВОРК».

26.05.2020 року до суду надійшло клопотання відповідача (вх. № 13419/20), де ДП «Одеський авіаційний завод» просить відкласти розгляд справи на дату після закінчення режиму карантину або скасування обмежувальних протиепідемічних заходів, тобто після 22.06.2020 року.

02.06.2020 року в судовому засіданні частково задоволено клопотання відповідача про відкладення розгляду справи, судом протокольно оголошено перерву в судовому засіданні до 23.06.2020р. о 10:30 год., про що повідомлено відповідача ухвалою суду від 02.06.2020 року в порядку ст. 120 ГПК України.

23.06.2020 року ухвалою Господарського суду Одеської області, судом, дійшовши висновку про необхідність надати сторонам можливість у повній мірі реалізувати свої права як сторін по справі № 916/1086/20, постановлено розглядати справу № 916/1086/20 в порядку загального позовного провадження зі стадії відкриття провадження по справі, призначено підготовче засідання суду на "14" липня 2020 р. об 11:00 год. Доручено Жовтневому районному суду м. Дніпропетровська забезпечити проведення відеоконференції у судовому засіданні « 14» липня 2020 року об 11:00 год. за участю представника позивача Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК".

14.07.2020 року в підготовчому судовому засіданні оголошено протокольно перерву до 06.08.2020 року об 11:00 год, про що відповідача повідомлено ухвалою суду від 16.07.2020р. в порядку ст. 120 ГПК України.

06.08.2020 року у судовому засіданні по справі № 916/1086/20 оголошено протокольно перерву до 20.08.2020р. о 14:20 год. для надання можливості позивачу ознайомитись із запереченнями на відповідь на відзив, про що ухвалою суду від 06.08.2020 року повідомлено ДП «Одеський авіаційний завод».

20.08.2020 року через канцелярію до суду надійшло клопотання ТОВ «Клокворк» про відкладення судового засідання у зв'язку із неможливістю прибути в судові засідання безпосередньо до Господарського суду Одеської області.

20.08.2020 року ухвалою суду продовжено строк підготовчого провадження на 30 днів за власною ініціативою, закрито підготовче провадження та призначено справу № 916/1086/20 до судового розгляду по суті на 10.09.2020 року об 11:20 год.

10.09.2020 в судовому засіданні по суті оголошено протокольну перерву до 29.09.2020р. о 12:40 год. та повідомлено відповідача про дату та час судового засідання в порядку ст. 120 ГПК України.

Представник позивача 29.09.2020р. в судовому засіданні позовні вимоги підтримав у повному обсязі, просив суд їх задовольнити.

Відповідач Державне підприємство «Одеський авіаційний завод» про дату, час та місце проведення судового засідання повідомлений належним чином за юридичною адресою, про що свідчить рекомендоване повідомлення про вручення поштового відправлення, наявне в матеріалах справи (вх. № 41446/20 від 23.09.2020р.), свого представника до суду не направив, причини неявки суду не повідомив.

Згідно ч.1 ст. 202 ГПК України неявка у судове засідання будь-якого учасника справи за умови, що його належним чином повідомлено про дату, час і місце цього засідання, не перешкоджає розгляду справи по суті, крім випадків, визначених цією статтею.

В силу вимог ч. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, кожен при вирішенні судом питання щодо його цивільних прав та обов'язків має право на судовий розгляд упродовж розумного строку.

Розумність тривалості провадження повинна визначатися з огляду на обставини справи та з урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних органів влади, а також ступінь важливості предмета спору для заявника (рішення Суду у справах Савенкова проти України, по. 4469/07, від 02.05.2013, Папазова та інші проти України, по. 32849/05, 20796/06, 14347/07 та 40760/07, від 15.03.2012).

Враховуючи достатність часу, наданого сторонам для подачі доказів в обґрунтування своєї позиції по справі, приймаючи до уваги принципи змагальності та диспозитивності господарського процесу, господарським судом, в межах наданих йому повноважень, сторонам створені усі належні умови для надання доказів.

Відповідно до ст.ст.209, 210 ГПК України судом були з'ясовані всі обставини, на які учасники справи посилаються як на підставу своїх вимог і заперечень, а також безпосередньо досліджені всі докази, наявні в матеріалах справи.

В судовому засіданні, 29.09.2020 року Господарським судом був закінчений розгляд справи по суті та відповідно до ч.1 ст.240 ГПК України проголошена вступна та резолютивна частини рішення.

3. Обставини, встановлені судом під час розгляду справи.

06 листопада 2019 року між Державним підприємством „Одеський авіаційний завод" (покупець) та Товариством з обмеженою відповідальністю „КЛОКВОРК" (продавець) було укладено Договір № 368/МТЗ-19 (надалі - Договір), за умовами якого продавець зобов'язується передати, а покупець прийняти та оплатити майно (надалі - товар). Конкретна кількість товару, його номенклатура та вартість визначаються на підставі тендерних пропозицій та вказується у Специфіках, які є невід'ємною частиною цього Договору.

13.11.2019 року сторонами узгоджено та підписано протокол розбіжностей до Договору № 368/МТЗ-19 від 06.11.2019р., яким сторони домовились, що пункти Договору, викладені в даному Протоколі розбіжностей слід читати в редакції постачальника.

Відповідно до п.2.5. Договору, датою виконання зобов'язань постачальника з поставки товару є дата передачі товару перевізнику. Датою приймання товару за якістю є дата проходження товаром вхідного контролю на підприємстві покупця, на умовах, визначених ГОСТ 24297-87 та Інструкцією „Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю", затвердженою постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР від 25.04.1966р. № II-7. Вхідний контроль має бути проведений не пізніше 20 календарних днів з дати отримання продукції.

Умовами п. 2.6. Договору, визначено, що покупець здійснює приймання товару по кількості в порядку, передбаченому Інструкцією „Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання по кількості" № II-6 від 15.06.1965р. із змінами і доповненнями.

Відповідно до п. 3.1. Договору, поставка товару здійснюється за цінами, які визначені на підставі тендерних пропозицій та вказані в Специфікації і включають всі податки, збори й інші обов'язкові платежі, а також вартість тари, пакування, маркування й інші видатки продавця, пов'язані з поставкою товару.

Умовами п. 3.2. Договору визначено, що загальна вартість Договору складається з суми усіх Специфікацій за якими здійснюється постачання товару, які є невід'ємною частиною даного Договору.

Згідно п. 4.2. Договору № 368/МТЗ-19 (в редакції з Протоколом розбіжностей до Договору від 13.11.2019 року) визначено, що оплата вартості партії продукції проводиться покупцем в безготівковій формі, на підставі виставленого рахунку-фактури постачальника, шляхом перерахування суми грошових коштів, погоджених сторонами платіжним дорученням на вказаний в договорі рахунок постачальника, впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємстві покупця, без урахування ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує аналогічним способом після реєстрації постачальником відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Згідно з п.п.6.1., 6.3. договору за невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цим договором сторони несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України та умовами договору. За порушення строків оплати товарів з покупця стягується пеня у розмірі однієї облікової ставки НБУ від суми невиконаного зобов'язання за кожен день прострочення.

Згідно з п.5 Протоколу розбіжностей від 13.11.2019 року Договір №368/МТЗ-19 набрав чинності з моменту отримання оригіналу такого протоколу постачальником.

Згідно з наявними в матеріалах справи специфікаціями № 1-3, № 6-8, № 10, № 11 та № 13, до договору, між сторонами було погоджено здійснення позивачем на користь відповідача поставки товару на загальну суму 651 325,38 грн. У вказаних специфікаціях передбачений строк оплати товару - протягом 15 банківських днів з дати проходження вхідного контролю на підприємстві покупця в безготівковому порядку згідно виставленого рахунку без урахування суми ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує після отримання зареєстрованої в ЄРПН відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Як вбачається з матеріалів справи, відповідачем на підставі договору було прийнято від позивача товар згідно наступних видаткових накладних:

- №РН-30119 від 14.11.2019 на суму 80690,06 грн. (з ПДВ);
- №РН-30118 від 14.11.2019 на суму 70254,76 грн. (з ПДВ);
- № РН-30121 від 15.11.2019 на суму 89478,48 грн. (з ПДВ);
- №РН-30122 від 15.11.2019 на суму 17078,4 грн. (з ПДВ);
- №РН-30123 від 18.11.2019 на суму 34156,8 грн. (з ПДВ);
- №РН-30138 від 09.12.2019 на суму 15127,92 грн. (з ПДВ);
- № РН-30140 від 12.12.2019 на суму 120420,00 грн. (з ПДВ);
- №РН-30141 від 12.12.2019 на суму 94560,05 грн. (з ПДВ);
- №РН-30142 від 20.12.2019 на суму 32097,38 грн. (з ПДВ);
- № РН-30144 від 23.12.2019 на суму 27600,00 грн. (з ПДВ);
- № РН-0000006 від 27.01.2020 на суму 69861,53 грн. (з ПДВ).

Позивачем було виставлено відповідачу рахунок-фактуру №СФ-0000381 від 14.11.2019 року на суму 80690,06 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000379 від 14.11.2019 року на суму 159733,24 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000380 від 14.11.2019 року на суму 51235,20 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000418 від 06.12.2019 року на суму 15127,92 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000423 від 11.12.2019 року на суму 120420,00 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000424 від 11.12.2019 року на суму 94560,05 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000439 від 20.12.2019 року на суму 32097,38 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000444 від 21.12.2019 року на суму 27600,00 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000446 від 27.01.2020 року на суму 69861,53 грн.

Вказаний товар був отриманий відповідачем, що підтверджується наявними в матеріалах справи копією довіреності на отримання товару № 863 від 14.11.2019 року, виданої заступнику начальника ВМТЗ Корчемному С.М., та копіями експрес-накладних ТОВ «Нова Пошта» з відміткою про отримання відправлень позивача.

Крім того, в матеріалах справи наявні копії податкових накладних відповідно до зазначених видаткових накладних, які зареєстровані в ЄРПН, що підтверджено, зокрема, квитанціями про реєстрацію податкової накладної.

Проте відповідач за отриманий від позивача товар за вищевказаними накладними не розрахувався, що підтверджується матеріалами справи, поясненнями позивача та не заперечується відповідачем.

Звертаючись до господарського суду з позовом до відповідача, позивач, окрім основного боргу в розмірі 651 325,38 грн., нарахував та заявив до стягнення з відповідача 3% річних в сумі 5 506,68 грн., інфляційні втрати в сумі 583,32 грн. та пеню в сумі 21 481,82 грн. Розрахунок спірних сум позивачем здійснено в межах періоду, відповідно до дати отримання, зазначеної у видаткових накладних, для кожної окремої накладної.

4. Норми права та мотиви, з яких виходить господарський суд при прийнятті рішення.

Згідно зі ст. 11 ЦК України цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що не передбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Підставами виникнення цивільних прав та обов'язків, зокрема, є: договори та інші правочини.

Частиною 1 статті 626 ЦК України передбачено, що договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Частина 1 статті 202 ЦК України визначає, що правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

При цьому за правилами статті 14 Цивільного кодексу України цивільні обов'язки виконуються у межах, встановлених договором або актом цивільного законодавства.

Відповідно до статті 509 Цивільного кодексу України зобов'язанням є правовідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь другої сторони (кредитора) певну дію або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.

Частиною 1 ст. 173 ГК України встановлено, що господарським визнається зобов'язання, що виникає між суб'єктом господарювання та іншим учасником (учасниками) відносин у сфері господарювання з підстав, передбачених цим Кодексом, в силу якого один суб'єкт (зобов'язана сторона, у тому числі боржник) зобов'язаний вчинити певну дію господарського чи управлінсько-господарського характеру на користь іншого суб'єкта (виконати роботу, передати майно, сплатити гроші, надати інформацію тощо), або утриматися від певних дій, а інший суб'єкт (управлена сторона, у тому числі кредитор) має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Частиною 1 ст. 174 ГК України встановлено, що господарські зобов'язання можуть виникати з господарського договору та інших угод, передбачених законом, а також з угод, не передбачених законом, але таких, які йому не суперечать.

Згідно з частиною 1 статті 175 ГК України майново-господарськими визнаються цивільно-правові зобов'язання, що виникають між учасниками господарських відносин при здійсненні господарської діяльності, в силу яких зобов'язана сторона повинна вчинити певну господарську дію на користь другої сторони або утриматися від певної дії, а управнена сторона має право вимагати від зобов'язаної сторони виконання її обов'язку.

Майнові зобов'язання, які виникають між учасниками господарських відносин, регулюються Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.

У відповідності зі статтею 265 ГК України за договором поставки одна сторона - постачальник зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) другій стороні - покупцеві товар (товари), а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за нього певну грошову суму. До відносин поставки, не врегульованих цим Кодексом, застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України про договір купівлі-продажу.

Так, укладений між сторонами по справі договір поставки є підставою для виникнення у сторін за цим договором господарських зобов'язань відповідно до ст.ст. 173, 174 ГК України (ст.ст. 11, 202, 509 ЦК України), і згідно ст. 629 ЦК України є обов'язковим для виконання його сторонами.

Згідно з ст. 525 ЦК України одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом. Згідно з ч. 1 ст. 526 ЦК України зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору. Вказане цілком кореспондується з положеннями статті 193 ГК України.

Відповідно до ч. 1 ст. 530 ЦК України якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін).

Згідно з ст. 263 ЦК України перебіг строку починається з наступного дня після відповідної календарної дати або настання події, з якою пов'язано його початок. У відповідності до ч. 5 ст. 254 ЦК України якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, що визначений відповідно до закону у місці вчинення певної дії, днем закінчення строку є перший за ним робочий день.

Згідно ст. 599 ЦК України зобов'язання припиняється виконанням, проведеним належним чином.

Відповідно до ст. 712 ЦК України за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму. До договору поставки застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає з характеру відносин сторін.

Статтею 655 Цивільного Кодексу України передбачено, що за договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму.

Пунктом 1 ст. 691 Цивільного Кодексу України визначено, що покупець зобов'язаний оплатити товар за ціною, встановленою у договорі купівлі-продажу, або, якщо вона не встановлена у договорі і не може бути визначена виходячи з його умов, - за ціною, що визначається відповідно до статті 632 цього Кодексу, а також вчинити за свій рахунок дії, які відповідно до договору, актів цивільного законодавства або вимог, що звичайно ставляться, необхідні для здійснення платежу.

В силу статті 538 Цивільного кодексу України виконання свого обов'язку однією із сторін, яке відповідно до договору обумовлене виконанням другою стороною свого обов'язку, є зустрічним виконанням зобов'язання, при якому сторони повинні виконувати свої обов'язки одночасно, якщо інше не встановлено умовами договору, актами цивільного законодавства тощо.

Відповідно до ч. 1 ст. 692 Цивільного кодексу України покупець зобов'язаний оплатити товар після його прийняття або прийняття товаророзпорядчих документів на нього, якщо договором або актами цивільного законодавства не встановлений інший строк оплати товару.

За положеннями ч.1 ст.199 ГК України виконання господарських зобов'язань забезпечується заходами захисту прав та відповідальності учасників господарських відносин, передбаченими цим Кодексом та іншими законами. За погодженням сторін можуть застосовуватися передбачені законом або такі, що йому не суперечать, види забезпечення виконання зобов'язань, які звичайно застосовуються у господарському (діловому) обігу. До відносин щодо забезпечення виконання зобов'язань учасників господарських відносин застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України.

У відповідності до п.2 ст.625 ЦК України боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Частиною 1 ст. 611 ЦК України передбачено можливість настання правових наслідків, встановлених договором або законом, зокрема, у вигляді сплати неустойки.

Відповідно до ч. 1 ст. 230 ГК України штрафними санкціями у цьому Кодексі визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

За змістом статті 549 ЦК України неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторowi у разі порушення боржником зобов'язання. Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання. Пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

Пунктом 6 статті 232 ГК України визначено, що нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання, якщо інше не встановлено законом або договором, припиняється через шість місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано.

Згідно абз. 5, 6 п.2 Інформаційного листа Вищого господарського суду України від 17.07.2012р. №01-06/928/2012 „Про практику застосування Вищим господарським судом України у розгляді справ окремих норм матеріального права" передбачене законом право кредитора вимагати сплати боргу з урахуванням індексу інфляції та процентів річних є способами захисту його майнового права та інтересу, суть яких полягає у відшкодуванні матеріальних втрат кредитора від знецінення грошових коштів внаслідок інфляційних процесів та отриманні компенсації (плати) від боржника за користування утримуваними ним грошовими коштами, належними до сплати кредиторowi. При застосуванні індексу інфляції слід мати на увазі, що індекс розраховується не на кожен день місяця, а в середньому на місяць і здійснюється шляхом множення суми заборгованості на момент її виникнення на сукупний індекс інфляції за період прострочення платежу. При цьому сума боргу, яка сплачується з 1 по 15 день відповідного місяця, індексується з врахуванням цього місяця, а якщо сума боргу сплачується з 16 по 31 день місяця, розрахунок починається з наступного місяця. Аналогічно, якщо погашення заборгованості здійснено з 1 по 15 день відповідного місяця, інфляційні втрати розраховуються без врахування цього місяця, а якщо з 16 по 31 день місяця, то інфляційні втрати розраховуються з врахуванням даного місяця.

5. Висновки господарського суду за результатами вирішення спору.

Відповідно до вимог ч.1 ст.73 ГПК України доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Згідно ч.1 ст.74 ГПК України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень.

У відповідності до ст.76 ГПК України належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування. Предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення.

Зі змісту ст.77 ГПК України вбачається, що обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтвержені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування. Докази, одержані з порушенням закону, судом не приймаються.

Під час розгляду справи судом встановлений факт наявності у відповідача заборгованості перед позивачем за договором поставки від 06.11.2019р. №368/МТЗ-19 в сумі 651 325,38 грн, а отже позов позивача в цій частині позовних вимог належить задовольнити.

Щодо викладених відповідачем у відзиві заперечень з приводу невірності визначеного позивачем моменту виникнення обов'язку з оплати вартості товару суд відзначає, що після отримання товару, проходження таким товаром вхідного контролю, визнанні його якісним та таким, що відповідає всім вимогам укладеного між сторонами Договору, відповідачем мали бути підписані примірники видаткових накладних позивача і направлені на його адресу Суд погоджується з доводами позивача, що відповідач, в процесі підписання примірників видаткових накладних позивача, у разі проходження товаром вхідного контролю в інший день, відмінний від дати, зазначеної на видатковій накладній, повинен був зазначити напроти свого підпису реальну дату прийняття продукції та проходження товаром вхідного контролю, у разі якщо такі дати різнилися.

Між тим, суд зауважує, що підписання відповідачем видаткових накладних, які є первинним обліковим документом у розумінні Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" і які відповідають вимогам, зокрема ст. 9 названого Закону і Положенню про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, фіксує факт здійснення господарської операції і є підставою виникнення обов'язку щодо здійснення розрахунків за отриманий товар.

Відсутність певного документа за наявності інших первинних документів, що підтверджують здійснення господарської операції з передачі товару, не може заперечувати таку господарську операцію.

Крім того, матеріали справи не містять доказів не проходження товаром вхідного контролю, а отже обов'язок відповідача сплатити кошти за фактично отриманий від позивача товар настав, а відлік часу, протягом якого відповідач мав сплатити ці кошти відповідно до умов договору, має рахуватись починаючи з дати підписання накладної.

Як встановлено судом, подані накладні відповідають умовам укладеного Договору та специфікацій, мають всі необхідні реквізити та дозволяють суду достовірно ідентифікувати відповідача як особу, що отримала товар за вказаними накладними, та встановити факт поставки, її обсяг та ціну.

Таким чином, суд приймає видаткові накладні в якості доказу отримання товару відповідачем і відповідно виникнення обов'язку з його оплати у порядку ч.1, ч.2 ст. 692 Цивільного кодексу України, в зв'язку з чим, суд відхиляє твердження відповідача про відсутність обов'язку оплати.

Отже, на думку суду, датою виконання позивачем обов'язку щодо поставки товару за спірними накладними є дата передачі товарів покупцю. При цьому з огляду на відсутність у договорі умов щодо терміну, в якій відповідач повинен провести вхідний контроль товарів, а також оскільки у договорі фактично не визначено термін оплати товару, такий товар має бути оплачений після отримання його відповідачем.

Крім того, зважаючи на положення договору, приймання товару за якістю здійснюється відповідно до вимог Інструкції П-7.

Згідно з пунктом 16 Інструкції П-7 у разі виявлення невідповідності якості, комплектності, маркування вхідної продукції, тари або пакування вимогам стандартів, технічних умов, кресленням, зразкам (еталонам), договору або даним, зазначеним у маркуванні та у супровідних документах, на

підтвердження якості продукції (пункт 14 цієї Інструкції П-7), отримувач призупиняє подальше приймання та складає акт, в якому зазначає кількість оглянутої продукції та характер виявлених під час приймання дефектів.

Отримувач зобов'язаний забезпечити зберігання продукції неналежної якості або некомплектної продукції в умовах, що запобігають погіршенню її якості та змішуванню з іншою однорідною продукцією. Отримувач також зобов'язаний викликати для участі у продовженні приймання продукції та складання двостороннього акта представника міжміського виробника (відправника), якщо це передбачено в Основних та Особливих умовах поставки, інших обов'язкових правилах або договорі.

У договорах можуть бути передбачені випадки, коли явка міжміського виробника (відправника) для участі у приманні продукції за якістю і комплектності та складанні акта є обов'язковими.

У разі поставки в межах одного міста виклик представника виробника (відправника) та його явка для участі у перевірці якості та комплектності продукції та складанні акта є обов'язковими.

У пунктах 18-20 Інструкції П-7 передбачено, що у повідомленні про виклик, направленому виробникові (відправнику), повинно бути зазначено, зокрема: а) найменування продукції, дата та номер рахунка-фактури або номер транспортного документа, якщо на момент виклику рахунок не отримано; б) основні недоліки, виявлені в продукції; в) час, на який призначено прийняття продукції за якістю або комплектністю (у межах визначеного для приймання строку); г) кількість продукції неналежної якості або некомплектної продукції.

Повідомлення про виклик представника виробника (відправника) повинно бути направлено (передано) йому телеграфом (телефоном) не пізніше 24 години, а стосовно швидкокопсувної продукції - невідкладно після виявлення невідповідності якості, комплектності, маркування продукції, тари або пакування визначеним вимогам, якщо інші строки не встановлені в Основних та Особливих умовах поставки, інших обов'язкових для сторін правилах або договорі.

У разі неявки представника виробника (відправника) на виклик отримувача (покупця) у визначені строки та у випадку, коли виклик представника міжміського виробника (відправника) не є обов'язковим, перевірка якості продукції проводиться представником відповідної галузевої інспекції з якості продукції, а перевірка якості товару - експертом бюро товарних експертиз або представником відповідної інспекції з якості.

У разі відсутності відповідної інспекції з якості або бюро товарних експертиз у місці знаходження отримувача (покупця), у разі їх відмови направити представника або у разі неявки його на виклик отримувача (покупця) перевірка проводиться: а) за участю конкретного представника іншого підприємства (організації), направленого керівником або заступником керівника підприємства (організації), або б) за участю компетентного представника громадськості підприємства-отримувача, призначеного керівником підприємства із переліку осіб, затвердженого рішенням фабричного, заводського або місцевого комітету профсоюзу цього підприємства, або в) односторонньо підприємством-отримувачем, якщо виробник (відправник) надав згоду на одностороннє приймання продукції.

Згідно з пунктами 20, 30 Інструкції П-7 за наслідками приймання продукції за якістю та комплектністю за участю представників, зазначених у пунктах 19 та 20 цієї Інструкції, складається акт про фактичну якість та комплектність отриманої продукції. Акт має бути складено у день закінчення приймання продукції за якістю та комплектністю.

Акт повинен бути підписаний всіма особами, які брали участь у перевірці якості та комплектності продукції. Особа, не згодна зі змістом акта, зобов'язана підписати його із зауваженням про свою незгоду та викласти свою позицію.

В акті перед підписом осіб, які брали участь у прийманні, повинно бути зазначено, що ці особи попереджені про те, що вони несуть відповідальність за підписання акта, який містить дані про невідповідність дійсності.

Якщо між виробником (відправником) та отримувачем виникнуть розбіжності стосовно характеру виявлених дефектів і причин їх виникнення, для визначення якості продукції отримувач зобов'язаний запросити експерта бюро товарних експертиз, представника відповідної інспекції з якості або іншої компетентної організації.

З огляду на викладене та за умовами договору передбачено обов'язок відповідача у разі виявлення факту поставки позивачем неякісного товару обов'язково письмово викликати представника позивача для участі в прийманні такого товару (повідомлення про виклик має містити певний перелік відомостей), а у випадку якщо позивач не направить представника для участі у прийманні продукції за якістю, приймання продукції (товару) необхідно проводити за участю представника відповідної галузевої інспекції з якості продукції, або експерта бюро товарних експертиз, або представника відповідної інспекції з якості, і лише у випадку відсутності відповідної інспекції з якості, або бюро товарних експертиз в місці знаходження покупця, або у випадку відмови таких осіб направити представника, або у випадку неявки такого представника на виклик перевірка проводиться за участю компетентного представника іншого підприємства або компетентного представника громадськості.

Суд установив, що відповідач всупереч положенням договору та пункту 16 Інструкції П-7 представника позивача письмово (із зазначенням визначених законодавством відомостей) не викликав, у порушення пункту 20 Інструкції П-7 - для участі у прийманні товару, враховуючи неявку представників позивача, а також представника відповідної галузевої інспекції з якості продукції, експерта бюро товарних експертиз, представника відповідної інспекції з якості, або представника громадськості не викликав.

Такого висновку дійшов Верховний суд у складі колегії суддів Касаційного господарського суду в постанові від 17.12.2019 року по справі № 910/16199/18.

Наданий відповідачем протокол вхідного контролю, складений комісією у складі трьох працівників відповідача, не може вважатися належним доказом на підтвердження постачання товару неналежної якості.

В той же час, матеріали справи не містять доказів відмови відповідача від приймання товару, складення актів стосовно відмови від приймання товару.

Аргументи відповідача про поставку товару неналежної якості та його повернення суд вважає безпідставними, оскільки відповідно до чинного законодавства саме на відповідача покладено обов'язок належними та допустимими доказами довести ті обставини, на які він посилається як на підставу своїх заперечень, тобто у наведеному випадку саме відповідач має довести, що за видатковою накладною від 12.12.2019р. № РН-30140 позивач поставив товар неналежної якості, проте належних і допустимих доказів зазначеного відповідач не надав.

Крім того, згідно п.4.2. Договору (в редакції протоколу розбіжностей) оплата вартості партії продукції проводиться покупцем в безготівковій формі, на підставі виставленого рахунку- фактури постачальника, шляхом перерахування суми грошових коштів, погоджених сторонами платіжним дорученням на вказаний в цьому Договорі рахунок постачальника, впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємстві покупця, без урахування ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує аналогічним способом після реєстрації постачальником відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Відповідно до п. 14 Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 341) квитанція в електронній формі надсилається платнику податку протягом операційного дня та є підтвердженням прийняття або неприйняття, або зупинення реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування. Примірник квитанції в електронній формі зберігається в ДФС.

Відповідно до п. 17 того ж Порядку у разі зупинення реєстрації податкових накладних та/або розрахунків коригування формується квитанція про зупинення реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування. Така квитанція одночасно надсилається постачальнику (продавцю) та отримувачу (покупцю) - платнику податку.

У квитанціях про прийняття ДПС України податкових накладних, надісланих позивачем на реєстрацію, копії яких додані до позовної заяви, відсутні позначення, що відносно таких податкових накладних зупинена реєстрація або прийняте рішення про відмову в їх реєстрації.

Суд приходить до висновку, що сплата 20% вартості товару повинна відбуватися саме після реєстрації податкової накладної, виписаної постачальником. Жодних умов про необхідність додаткового повідомлення відповідача про реєстрації податковим органом відповідної податкової накладної та необхідність надання постачальником на адресу покупця будь-яких повідомлень про реєстрацію податкової накладної, умови Договору не містять.

У зв'язку з тим, що бездіяльність відповідача у вигляді несплати коштів за фактично отриманий товар суперечить вищевказаним нормам права та договору, позивачем правомірно нараховані до стягнення з відповідача пеню, 3% річних та інфляційні нарахування.

Перевіривши наведений позивачем у позовній заяві розрахунок спірних сум, суд встановив, що розрахунок суми 3% відсотків річних є вірним та таким, що відповідає вимогам законодавства. При цьому, при перевірці розрахунку сум пені та інфляційних втрат в межах визначеного позивачем періоду, судом встановлено, що сума пені та інфляційних втрат є вірними та такими, що підлягають судом задоволенню.

Статтею 86 ГПК України встановлено, що суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів.

Жодні докази не мають для суду заздальгідь встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності.

Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), який міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Оцінивши подані докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на повному, всебічному і об'єктивному розгляді в судовому засіданні всіх обставин в їх сукупності, та враховуючи, що кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається, як на підставу своїх вимог і заперечень, суд дійшов висновку, що права позивача, за захистом яких він звернувся до суду, порушено відповідачем, а тому позовні вимоги про стягнення 678 897,20 грн. підлягають задоволенню у повному обсязі.

Згідно усталеної практики Європейського суду з прав людини, яка відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоча п.1 ст.6 Конвенції зобов'язує суди обґрунтовувати свої рішення, його не можна тлумачити як такий, що вимагає детальної відповіді на кожен аргумент. Міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення (рішення від 09.12.1994 Європейського суду з прав людини у справі «Руїс Торіха проти Іспанії»).

Аналізуючи питання обсягу дослідження доводів учасників справи та їх відображення у судовому рішенні, суд першої інстанції спирається на висновки, що зробив Європейський суд з прав людини від 18.07.2006 у справі «Проніна проти України», в якому Європейський суд з прав людини зазначив, що п.1 ст.6 Конвенції зобов'язує суди давати обґрунтування своїх рішень, але це не може сприйматись як вимога надавати детальну відповідь на кожен аргумент. Межі цього обов'язку можуть бути різними в залежності від характеру рішення. Крім того, необхідно брати до уваги різноманітність аргументів, які сторона може представити в суд, та відмінності, які існують у державах-учасницях, з огляду на положення законодавства, традиції, юридичні висновки, викладення та формулювання рішень. Таким чином, питання, чи виконав суд свій обов'язок щодо подання обґрунтування, що впливає зі ст.6 Конвенції, може бути визначено тільки у світлі конкретних обставин справи.

У рішенні Європейського суду з прав людини «Серявін та інші проти України» вказано, що усталеною практикою Європейського суду з прав людини, яка відображає принцип, пов'язаний з належним здійсненням правосуддя, у рішеннях судів та інших органів з вирішення спорів мають бути належним чином зазначені підстави, на яких вони ґрунтуються. Хоча національний суд має певну свободу розсуду щодо вибору аргументів у тій чи іншій справі та прийняття доказів на підтвердження позицій сторін, орган влади зобов'язаний виправдати свої дії, навівши обґрунтування своїх рішень (рішення у справі «Суомінен проти Фінляндії» (Suominen v. Finland), N 37801/97, п. 36, від 1 липня 2003 року). Ще одне призначення обґрунтованого рішення полягає в тому, щоб продемонструвати сторонам, що вони були почуті. Крім того, вмотивоване рішення дає стороні можливість оскаржити його та отримати його перегляд вищестоящою інстанцією. Лише за умови винесення обґрунтованого рішення може забезпечуватись публічний контроль здійснення правосуддя (рішення у справі «Гірвісаарі проти Фінляндії» (Hirvisaari v. Finland), №49684/99, п. 30, від 27 вересня 2001 року).

Аналогічна правова позиція викладена у постановках від 13.03.2018, від 24.04.2019 Верховного Суду по справах №910/13407/17 та №915/370/16.

З огляду на вищевикладене, всі інші доводи та міркування учасників судового процесу залишені судом без задоволення та не прийняті до уваги як необґрунтовані та безпідставні.

Відповідно до ч. 1 ст. 129 ГПК України судовий збір покладається: 1) у спорах, що виникають при укладанні, зміні та розірванні договорів, - на сторону, яка безпідставно ухиляється від прийняття пропозицій іншої сторони, або на обидві сторони, якщо судом відхилено частину пропозицій кожної із сторін; 2) у спорах, що виникають при виконанні договорів та з інших підстав, - на сторони пропорційно розміру задоволених позовних вимог.

За розгляд даного позову судом позивач поніс витрати на оплату судового збору в сумі 10 183,46 грн., які підлягають відшкодуванню платнику внаслідок задоволення його вимог за рахунок відповідача.

Керуючись ст.ст.2, 13, 76, 86, 129, 233, 237-240 Господарського процесуального кодексу України, суд -

ВИРІШИВ :

1.Позов - задовольнити повністю.

2.Стягнути з Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" (65121, м. Одеса, пр. Небесної Сотні, буд. 32-А, код ЄДРПОУ 07756801) на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК" (49000, м. Дніпро, вул. Жуковського, буд. 1, код ЄДРПОУ 38114713) 651 325 (шістсот п'ятдесят одна тисяча триста двадцять п'ять) грн. 38 коп. суму основного боргу, 21481 (двадцять одна тисяча чотириста вісімдесят одна) грн. 82 коп. суму пені, 5506 (п'ять тисяч п'ятсот шість) грн. 68 коп. суму 3% річних за прострочення грошового зобов'язання, 583 (п'ятсот вісімдесят три) грн. 32 коп. суму інфляційних втрат та витрати на оплату судового збору в розмірі 10 183 (десять тисяч сто вісімдесят три) грн. 46 коп.

Рішення суду набирає законної сили в порядку ст.241 ГПК України.

Наказ видати в порядку ст.327 ГПК України.

Повний текст складено 09 жовтня 2020 р.

Суддя

О.В. Цісельський

Категорія справи № 916/1086/20: Господарські справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із правочинів, зокрема, договорів; Невиконання або неналежне виконання зобов'язань; купівлі-продажу; поставки товарів, робіт, послуг.

Надіслано судом: 01.02.2021. Зареєстровано: 01.02.2021. Оприлюднено: 02.02.2021.

Дата набрання законної сили: 25.01.2021

Номер судового провадження: не визначено

ПІВДЕННО-ЗАХІДНИЙ
АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

П О С Т А Н О В А

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 січня 2021 рокум. ОдесаСправа № 916/1086/20Південно-західний апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого судді: Аленіна О.Ю.

суддів: Мишкіної М.А., Савицького Я.Ф.

при секретарі судового засідання: Герасименко Ю.С.

за участю представників учасників справи:

від ТОВ "КЛОКВОРК" адвокат Сухомлин О.В.

від ДП "Одеський авіаційний завод" Шепітко О.Ю.

розглянувши у відкритому судовому засіданні апеляційну скаргу

Державного підприємства "Одеський авіаційний завод"

на рішення Господарського суду Одеської області від 29.09.2020

у справі №916/1086/20

за позовом Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК"

до Державного підприємства "Одеський авіаційний завод"

про стягнення 678 897,20 грн

ВСТАНОВИВ

У квітні 2020 Товариство з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК" (далі ТОВ "КЛОКВОРК") звернулося до Господарського суду Одеської області із позовом до Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" (далі ДП "Одеський авіаційний завод") в якому просило стягнуто з відповідача на свою користь 678 897 грн. 20 коп., з яких: 651 325,38 грн. сума основного боргу, 21481,82 грн. сума пені, 5506,68 грн. 3% річних за прострочення грошового зобов'язання, 583,32 грн. інфляційних втрат.

В обґрунтування заявлених позовних вимог ТОВ "КЛОКВОРК" посилається на неналежне виконання відповідачем взятих на себе зобов'язань за укладеним між сторонами договором поставки, а саме несплату за отриманий відповідачем товар у строк, передбачений договором.

Рішенням Господарського суду Одеської області від 29.09.2020 позов задоволено повністю, стягнуто з відповідача на користь позивача 651 325 грн. 38 коп. суму основного боргу, 21481 грн. 82 коп. суму пені, 5506 грн. 68 коп. суму 3% річних за прострочення грошового зобов'язання, 583 грн. 32 коп. суму інфляційних втрат та витрати на оплату судового збору в розмірі 10 183 грн. 46 коп.

В мотивах оскаржуваного рішення суд першої інстанції зазначив, що під час розгляду справи судом встановлений факт наявності у відповідача заборгованості перед позивачем за договором поставки в сумі 651 325,38 грн, а отже позов позивача в цій частині позовних вимог належить задовольнити.

Щодо заперечень відповідача з приводу невірності визначеного позивачем моменту виникнення обов'язку з оплати вартості товару місцевий господарський суд зазначив, що після отримання товару, проходження таким товаром вхідного контролю, визнанні його якісним та таким, що відповідає всім вимогам укладеного між сторонами договору, відповідачем мали бути підписані примірники видаткових накладних позивача і направлені на його адресу. При цьому, відповідач, в процесі підписання примірників видаткових накладних позивача, у разі проходження товаром вхідного контролю в інший день, відмінний від дати, зазначеної на видатковій накладній, повинен був зазначити напроти свого підпису реальну дату прийняття продукції та проходження товаром вхідного контролю, у разі якщо такі дати різнилися.

Між тим, як зауважено судом першої інстанції, підписання відповідачем видаткових накладних, які є первинним обліковим документом, фіксує факт здійснення господарської операції і є підставою виникнення обов'язку щодо здійснення розрахунків за отриманий товар. Відсутність певного документа за наявності інших первинних документів, що підтверджують здійснення господарської операції з передачі товару, не може заперечувати таку господарську операцію.

Як встановлено судом першої інстанції, подані накладні відповідають умовам укладеного договору та специфікацій, мають всі необхідні реквізити та дозволяють суду достовірно ідентифікувати відповідача як особу, що отримала товар за вказаними накладними, та встановити факт поставки, її обсяг та ціну. Таким чином, суд першої інстанції прийняв видаткові накладні в якості доказу отримання товару відповідачем і відповідно виникнення обов'язку з його оплати у порядку ч.1, ч.2 ст. 692 Цивільного кодексу України, в зв'язку з чим, суд відхилив твердження відповідача про відсутність обов'язку оплати.

На думку місцевого господарського суду, датою виконання позивачем обов'язку щодо поставки товару за спірними накладними є дата передачі товарів покупцю. При цьому з огляду на відсутність у договорі умов щодо терміну, в якій відповідач повинен провести вхідний контроль товарів, а також оскільки у договорі фактично не визначено термін оплати товару, такий товар має бути оплачений після отримання його відповідачем.

Місцевий господарський суд також відзначив, що аргументи відповідача про поставку товару неналежної якості та його повернення є безпідставними, оскільки відповідно до чинного законодавства саме на відповідача покладено обов'язок належними та допустимими доказами довести ті обставини, на які він посиляється як на підставу своїх заперечень, тобто у наведеному випадку саме відповідач має довести, що за видатковою накладною від 12.12.2019 № РН-30140 позивач поставив товар неналежної якості, проте належних і допустимих доказів зазначеного відповідач не надав.

У зв'язку з тим, що бездіяльність відповідача у вигляді несплати коштів за фактично отриманий товар суперечить приписам чинного законодавства та умовам договору, суд першої інстанції дійшов висновку, що позивачем правомірно нараховані до стягнення з відповідача пеню, 3% річних та інфляційні нарахування. Перевіривши наведений позивачем у позовній заяві розрахунок спірних сум, суд встановив, що розрахунок суми 3% відсотків річних є вірним та таким, що відповідає вимогам законодавства. При цьому, при перевірці розрахунку сум пені та інфляційних втрат в межах визначеного позивачем періоду, судом встановлено, що сума пені та інфляційних втрат є вірними та такими, що підлягають задоволенню.

Не погодившись із вказаним судовим рішенням, ДП "Одеський авіаційний завод" звернулось до Південно-західного апеляційного господарського суду з апеляційною скаргою, в якій просить скасувати рішення Господарського суду Одеської області від 29.09.2020 року по справі №916/1086/20 частково та ухвалити нове рішення, яким відмовити у задоволенні вимог позивача частково, а саме щодо стягнення заборгованості у сумі 142 004,27 грн., пені у сумі 7 568,10 грн. та 3% річних у сумі 1 841,51 грн.

Апелянт не погоджується з рішенням суду першої інстанції частково, що зумовлено, на його думку, порушенням норм матеріального та процесуального права, поверховим ставленням до з'ясування важливих обставин, що мають значення для правильного вирішення справи, є не справедливим та необ'єктивним, несприйняття судом очевидних і доречних фактів та аргументів, побудованих на

конкретних розрахунках сум заборгованості відповідача перед позивачем, без належної оцінки дій відповідача, як особи, уповноваженої діяти від імені держави Україна на міжнародному ринку, що в підсумку суттєво вплинуло на прийняття рішення суду у справі, внаслідок чого прийняте рішення є необ'єктивним та несправедливим.

Так, за твердженням апелянта, позивач вказав невірні розрахунки штрафних санкцій, вказуючи датою настання зобов'язання з оплати товару відповідачем - наступний день після поставки даного товару на підприємство відповідача, що не відповідає умовам договору та додатків до нього. Скаржник зазначає, що за умовами п. 4.2. договору оплата вартості продукції проводиться покупцем в безготівковій формі, на підставі виставленого рахунку-фактури постачальника впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємство покупця. Аналогічний пункт (за номером 4) міститься в усіх наданих разом із позовом Специфікаціях, які є додатком до договору.

Скаржник відзначає, що на підприємстві покупця (відповідача) приймання товару здійснювалося відділом технічного контролю, про що міститься відповідна відмітка (штамп) з датою проходження товаром вхідного контролю. Відтак, вказана на штампі дата проходження вхідного контролю і є датою початку перебігу строку для здійснення оплати покупцем за отриманий товар.

Посилаючись на умови п. 5.2. договору апелянт зазначає, що покупець здійснює приймання товару за якістю в порядку, передбаченому Інструкцією П-7. Така Інструкція не зобов'язує проводити приймання товару в день отримання. Тому, на думку апелянта, якщо керуватися положеннями даної Інструкції П-7, посилання на яку наявне в договорі, то дата отримання товару вказана згідно штампі про проведення вхідного контролю зроблених відділом технічного контролю відповідача на видаткових накладних.

Апелянтом в апеляційній скарзі зазначені дати проходження товаром вхідного контролю та настання зобов'язання з оплати. До того ж, з урахуванням п. 6.3. договору апелянтом здійснено та наведено в апеляційній скарзі власний розрахунок пені, у відповідності до якого загальна сума пені, яка визнається відповідачем складає 13 913,72 грн, а у стягненні 7568,10 грн пені, як вважає скаржник, має бути відмовлено.

Аналогічно, у зв'язку із зміною терміну та розміру заборгованості змінився, як вважає скаржник, і порядок розрахунку трьох процентів річних, так за розрахунок апелянта він складає 3665,17 грн, а тому у стягнення 1841,51 грн, на його думку, має бути відмовлено.

Щодо видавкової накладної № РН-30140 від 12.12.2019 скаржник зазначає, що судом першої інстанції не було взято до уваги, що згідно зі специфікацією № 7 до договору, позивач мав поставити товар (за переліком). Даний товар було поставлено згідно з видавковою накладною № РН-30140 від 12.12.19, однак під час проходження товару вхідного контролю одна одиниця товару не пройшла вхідний контроль, через невідповідність параметрам паспорту та креслень на деталь, а тому була повернута через сервіс поштових відправлень «Нова Пошта». Відтак, як стверджує апелянт, за вказаною накладною він прийняв товар частково. Оскільки, за твердженням скаржника, частину товару було отримано 13.12.2019, то відповідно передбачений договором строк оплати сплинув 24.01.2020, а тому 25.01.2020 є першим днем прострочення виконання зобов'язання відповідачем по сплаті заборгованості за поставлену частину товару.

З приводу обліку сплати 20 % вартості товару (суми ПДВ), скаржник зазначає, що за умова договору покупець здійснює оплату ПДВ 20 % вартості товару після реєстрації податкової накладної постачальником. Хоча позивачем й надані разом з позовною заявою квитанції про реєстрацію податкової накладної, апелянт вважає, що це не є остаточним доказом реєстрації податкової, оскільки виходячи із положень Податкового кодексу України та постанови КМУ № 1165 для покупця остаточним доказом реєстрації податкової накладної є відображення відповідних відомостей в Електронному кабінеті платника податків, що і є підставою для отримання податкового кредиту для відповідача, а не отримання позивачем відповідної квитанції. До того ж, як вказує апелянт, позивач не повідомив належним чином про дату та обставини належної реєстрації зазначених у позові податкових накладних, не надав ані рахунки, ані відповідного листа з вимогою на оплату 20 % вартості товару рівноцінного вартості ПДВ. Натомість, як відзначає апелянт, договором не врегульовано точний момент виникнення зобов'язання з оплати та протягом якого строку має здійснюватися остаточний платіж у зазначеному розмірі.

З огляду на викладене, апелянт зазначає, що йому не було відомо про обставини реєстрації податкової накладної, а відповідно не виникло обов'язку здійснити остаточну оплату 20% вартості товару за спірними накладними. У зв'язку із чим не може бути нараховано штрафні санкції, інфляційні втрати та три проценти річних на цю частину заборгованості.

Ухвалою Південно-західного апеляційного господарського суду від 27.11.2020 відкрито апеляційне провадження у справі №916/1086/20 та призначено справу до розгляду на 14.12.2020.

У зв'язку з тимчасовою непрацездатністю судді Мишкіної М.А., судові засідання призначене на 14.12.2020 не відбулось.

Ухвалою Південно-західного апеляційного господарського суду від 22.12.2020 розгляд справи призначено на 18.01.2021.

У судовому засіданні від 18.01.2021 оголошено перерву у розгляді справи до 25.01.2021.

Судом апеляційної інстанції отримано відзив на апеляційну скаргу в якому позивач просить залишити оскаржуване рішення без змін, а апеляційну скаргу без задоволення.

В обґрунтування своїх заперечень ТОВ "КЛОКВОРК" зазначає, що ним правильно здійснено розрахунок штрафних санкцій, а також правильно визначено період їх нарахування. Зокрема, розрахунок строку оплати 80% вартості товару відбувався наступним чином: дата отримання товару та його прийняття + 15 банківських днів на оплату, з наступного дня визначено період прострочення. Позивач стверджує, що вхідний контроль спірного товару було проведено у день отримання такого товару відповідачем, що вбачається із видаткових накладних, копії яких були долучені позивачем до позовної заяви. Позивач наполягає на тому, що лише після отримання позовної заяви відповідачем виключно на своїх примірниках видаткових накладних самим відповідачем було проставлено штампи вхідного контролю, що умовами укладеного між сторонами договору не передбачено.

За твердженням позивача, відповідач, в процесі підписання примірників видаткових накладних позивача, у разі проходження товаром вхідного контролю в інший день, відмінний від дати, зазначеної на видатковій накладній, повинен був зазначити напроти свого підпису (графи «отримав») реальну дату прийняття продукції та проходження товаром вхідного контролю, у разі якщо такі дати різнилися. Однак, не здійснюючи на примірниках видаткових накладних зазначення іншої дати, продукція, вказана у видаткових накладних, вважається такою, що повністю прийнята та пройшла вхідний контроль саме датою, зазначеною на видаткових накладних.

Отже, як стверджує позивач, дата, зазначена на видаткових накладних, є датою прийняття продукції, відповідно, в момент підписання видаткової накладної продукція вже раніше пройшла вхідний контроль і була позитивно прийнята за якістю та комплектністю.

Посилаючись на постанову Верховного Суду від 17.12.2019 по справі №910/16199/18 позивач вказує, що за аналогічних обставин правовідносин (а саме проведення вхідного контролю, відсутність погодженого сторонами строку проведення вхідного контролю, посилання лише на Інструкцію П-7 без узгодження конкретного строку проведення вхідного контролю) Верховний суд дійшов висновку про те, що строк на оплату за поставлений товар розпочинається одразу після отримання продукції, навіть без застосування 20-денного терміну, передбаченого Інструкцією П-7.

Щодо видаткової накладної №РН-30140 позивач зазначає, що на наданій відповідачем копії видаткової накладної №РН-30140 стоїть штамп ОТК 16.12.2019 року, та наявний штамп «майно отримано повністю оприбутковано склад» 17.12.2019 року, що підтверджує той факт, що вже станом на 17.12.2019 року товар раніше був прийнятий відповідачем без зауважень, позитивно пройшов вхідний контроль. До того ж, накладна, яка була надана відповідачем до суду першої інстанції, і підтверджує на думку апелянта факт повернення товару позивачу, не містить ні печатки, ні підпису позивача, відповідно, не є належним і допустимим доказом повернення товару.

Позивач також не погоджується із твердженням апелянта з приводу поставки товару за видатковою накладною №РН-30140 неналежної якості, оскільки в якості доказу поставки товару неналежної якості відповідач надав єдиний доказ - протокол вхідного контролю без дати. Вказаний документ, на думку позивача, не підтверджує, що саме товар, поставлений за видатковою накладною № 30140 від 12.12.19 досліджувався під час складання даного акту. Найменування підприємства-постачальника не співпадає з найменуванням позивача. Відсутнє посилання на договір, в рамках якого було поставлено товар, зазначений у протоколі вхідного контролю.

За твердженням позивача, відповідач не викликав представника постачальника для складання акту про виявлені недоліки. Крім цього, з незрозумілих причин вважав продукцію неякісною. Акт вхідного контролю не затверджений керівником підприємства, який повинен був приймати участь у його складанні,

особи, які приймали участь у прийманні продукції та складанні акту, не попереджалися про відповідальність.

З приводу доводів апеляційної скарги щодо обліку сплати 20 % вартості товару, позивач відзначає, що сплата 20% вартості товару повинна відбуватися у зв'язку із настанням лише однієї події - реєстрації податкової накладної, виписаної постачальником. Жодних умов про необхідність додаткового повідомлення відповідача (покупця) про реєстрацію податковим органом відповідної податкової накладної, про необхідність надання постачальником на адресу покупця будь-яких повідомлень про реєстрацію податкової накладної, умови договору не містять.

У судовому засіданні від 25.01.2021 представник апелянта підтримав вимоги за апеляційною скаргою та наполягав на її задоволенні.

Представник позивача надав пояснення у відповідності до яких не погоджується із доводами апеляційної скарги, просить залишити її без задоволення, а оскаржуване рішення без змін.

Відповідно до ст. 240 ГПК України у судовому засіданні оголошено вступну та резолютивну частини постанови.

Обговоривши доводи апеляційної скарги, перевіrivши наявні матеріали справи на предмет їх юридичної оцінки господарським судом Одеської області та проаналізувавши застосування норм матеріального та процесуального права, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає задоволенню частково, виходячи з наступного.

Відповідно до приписів ст. 269 ГПК України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги. Суд апеляційної інстанції досліджує докази, що стосуються фактів, на які учасники справи посилаються в апеляційній скарзі та (або) відзиві на неї. Суд апеляційної інстанції не обмежений доводами та вимогами апеляційної скарги, якщо під час розгляду справи буде встановлено порушення норм процесуального права, які є обов'язковою підставою для скасування рішення, або неправильне застосування норм матеріального права.

З урахуванням наведених законодавчих приписів, колегією суддів переглядається оскаржуване рішення лише в межах доводів та вимог за апеляційною скаргою.

Як вбачається з матеріалів справи, 06 листопада 2019 року між ДП „Одеський авіаційний завод (покупець) та ТОВ „КЛОКВОРК (продавець) було укладено договір №368/МТЗ-19 (надалі договір), за умовами якого продавець зобов'язується передати, а покупець прийняти та оплатити майно (надалі товар). Конкретна кількість товару, його номенклатура та вартість визначаються на підставі тендерних пропозицій та вказується у Специфіках, які є невід'ємною частиною цього Договору.

13.11.2019 року сторонами узгоджено та підписано протокол розбіжностей до Договору № 368/МТЗ-19 від 06.11.2019, яким сторони домовились, що пункти договору, зокрема, 2.5., 4.2., викладені в даному протоколі розбіжностей слід читати в редакції постачальника.

Відповідно до п.2.5. договору (в редакції протоколу розбіжностей до договору) датою виконання зобов'язань постачальника з поставки товару є дата передачі товару перевізнику. Датою приймання товару за якістю є дата проходження товаром вхідного контролю на підприємстві покупця, на умовах, визначених ГОСТ 24297-87 та Інструкцією „Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю, затвердженою постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР від 25.04.1966 №П-7. Вхідний контроль має бути проведений не пізніше 20 календарних днів з дати отримання продукції.

Умовами п. 2.6. договору, визначено, що покупець здійснює приймання товару по кількості в порядку, передбаченому Інструкцією „Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання по кількості №П-6 від 15.06.1965р. із змінами і доповненнями.

Пунктом 2.7. договору передбачено, що покупець здійснює приймання товару по якості, в порядку передбаченому Інструкцією «Про порядок приймання Продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю» №П-7 від 25.04.1966 року зі змінами і доповненнями.

Відповідно до п. 3.1. договору, поставка товару здійснюється за цінами, які визначені на підставі тендерних пропозицій та вказані в Специфікації і включають всі податки, збори й інші обов'язкові платежі, а також вартість тари, пакування, маркування й інші видатки продавця, пов'язані з поставкою товару.

Умовами п. 3.2. договору визначено, що загальна вартість Договору складається з суми усіх Специфікацій за якими здійснюється постачання товару, які є невід'ємною частиною даного Договору.

Пунктом 4.1. договору визначено, що оплата покупцем товару здійснюється в національній валюті України шляхом перерахування коштів на поточний рахунок продавця, згідно рахунку-фактури.

У відповідності до п. 4.2. договору (в редакції протоколу розбіжностей до договору) оплата вартості партії продукції проводиться покупцем в безготівковій формі, на підставі виставленого рахунку-фактури постачальника, шляхом перерахування суми грошових коштів, погоджених сторонами платіжним дорученням на вказаний в договорі рахунок постачальника, впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємстві покупця, без урахування ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує аналогічним способом після реєстрації постачальником відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Згідно з п.п.6.1., 6.3. договору за невиконання або неналежне виконання зобов'язань за цим договором сторони несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України та умовами договору. За порушення строків оплати товарів з покупця стягується пеня у розмірі однієї облікової ставки НБУ від суми невиконаного зобов'язання за кожен день прострочення.

У пункті 5 протоколу розбіжностей сторони визначили, що договір набрав чинності з моменту отримання оригіналу такого протоколу постачальником.

Згідно з наявними в матеріалах справи специфікаціями №1-3, №6-8, №10, №11 та №13, до договору, між сторонами було погоджено здійснення позивачем на користь відповідача поставки товару на загальну суму 651 325,38 грн. У вказаних специфікаціях передбачений строк оплати товару протягом 15 банківських днів з дати проходження вхідного контролю на підприємстві покупця в безготівковому порядку згідно виставленого рахунку без урахування суми ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує після отримання зареєстрованої в ЄРПН відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

На виконання умов укладеного між сторонами договору позивач поставив, а відповідач прийняв товар згідно наступних видаткових накладних: №РН-30119 від 14.11.2019 на суму 80690,06 грн. (з ПДВ); №РН-30118 від 14.11.2019 на суму 70254,76 грн. (з ПДВ); №РН-30121 від 15.11.2019 на суму 89478,48 грн. (з ПДВ); №РН-30122 від 15.11.2019 на суму 17078,4 грн. (з ПДВ); №РН-30123 від 18.11.2019 на суму 34156,8 грн. (з ПДВ); №РН-30138 від 09.12.2019 на суму 15127,92 грн. (з ПДВ); №РН-30140 від 12.12.2019 на суму 120420,00 грн. (з ПДВ); №РН-30141 від 12.12.2019 на суму 94560,05 грн. (з ПДВ); №РН-30142 від 20.12.2019 на суму 32097,38 грн. (з ПДВ); №РН-30144 від 23.12.2019 на суму 27600,00 грн. (з ПДВ); №РН-0000006 від 27.01.2020 на суму 69861,53 грн. (з ПДВ).

Позивачем було виставлено відповідачеві рахунок-фактуру №СФ-0000381 від 14.11.2019 року на суму 80690,06 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000379 від 14.11.2019 року на суму 159733,24 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000380 від 14.11.2019 року на суму 51235,20 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000418 від 06.12.2019 року на суму 15127,92 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000423 від 11.12.2019 року на суму 120420,00 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000424 від 11.12.2019 року на суму 94560,05 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000439 від 20.12.2019 року на суму 32097,38 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000444 від 21.12.2019 року на суму 27600,00 грн., рахунок-фактуру №СФ-0000446 від 27.01.2020 року на суму 69861,53 грн.

Проте, відповідач за отриманий від позивача товар не розрахувався, що стало підставою для звернення ТОВ "КЛОКВОРК" із даним позовом до суду.

Колегія суддів Південно-західного апеляційного господарського суду з цього приводу зазначає наступне.

Статтею 11 ЦК України визначено, що цивільні права та обов'язки виникають із дій осіб, що передбачені актами цивільного законодавства, а також із дій осіб, що не передбачені цими актами, але за аналогією породжують цивільні права та обов'язки. Підставами виникнення цивільних прав та обов'язків, зокрема, є договори та інші правочини.

Відповідно до ст. 174 ГК України договір є підставою для виникнення цивільних прав і обов'язків (господарських зобов'язань).

Приписами ст. 193 ГК України встановлено, що суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином, відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання, відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться.

Згідно з ст. 509 ЦК України зобов'язання є правовідношенням, у якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь іншої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші), чи утриматися від виконання певних дій, а інша сторона має право вимагати виконання такого обов'язку.

Відповідно до ст. 526 ЦК України зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог Кодексу, інших актів цивільного законодавства, а за відсутності таких умов та вимог - відповідно до звичаїв ділового обороту або інших вимог, що звичайно ставляться.

Одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом (ст. 525 Цивільного кодексу України).

Згідно з ст.ст. 530, 610 - 612 ЦК України якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін). Порухенням зобов'язання є його невиконання або виконання з порушенням умов, визначених змістом зобов'язання (неналежне виконання). У разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема сплата неустойки. Боржник вважається таким, що прострочив, якщо він не виконав зобов'язання у строк, встановлений договором.

У відповідності до ч. 1, 6 ст. 265 ГК України за договором поставки одна сторона - постачальник зобов'язується передати (поставити) у зумовлені строки (строк) другій стороні - покупцеві товар (товари), а покупець зобов'язується прийняти вказаний товар (товари) і сплатити за нього певну грошову суму. До відносин поставки, не врегульованих цим Кодексом, застосовуються відповідні положення Цивільного кодексу України про договір купівлі-продажу.

За приписами ч. 2 ст. 712 ЦК України за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму. До договору поставки застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає з характеру відносин сторін.

Статтею 663 ЦК України встановлено, що продавець зобов'язаний передати товар покупцеві у строк, встановлений договором купівлі-продажу, а якщо зміст договору не дає змоги визначити цей строк, - відповідно до положень ст. 530 цього Кодексу.

Таким чином, двосторонній характер договору купівлі-продажу зумовлює взаємне виникнення у кожної зі сторін прав та обов'язків. Тобто, з укладенням такого договору продавець приймає на себе обов'язок передати покупцеві певну річ і водночас набуває права вимагати її оплати, а покупець у свою чергу зобов'язаний здійснити оплату придбаної речі та водночас набуває права вимагати від продавця її передачі.

Так наявними матеріалами справи підтверджується, що на виконання умов договору, ТОВ "КЛОКВОРК" поставило, а відповідач прийняв товар згідно з видатковими накладними на загальну суму 651 325,38 грн.

Між тим, як свідчать наявні матеріали справи, ДП "Одеський авіаційний завод" у порушення взятих на себе договірних зобов'язань, оплату за отриманий від позивача товар не здійснив.

За таких обставин, враховуючи невиконання відповідачем зобов'язань стосовно здійснення оплати вартості поставленого товару, колегія суддів вважає, що заявлені позовні вимоги про стягнення основного боргу підлягають задоволенню у повному обсязі.

Щодо заявлених позивачем до стягнення пені та трьох процентів річних колегія суддів зазначає наступне.

В мотивах оскаржуваного рішення суд першої інстанції, визначаючи початок перебігу строку виконання відповідачем своїх зобов'язань за договором, в частині оплати поставленого товару зазначив, що датою виконання позивачем обов'язку щодо поставки товару за спірними накладними є дата передачі товарів покупцю, та за відсутність у договорі умов щодо терміну, в якій відповідач повинен провести вхідний контроль товарів, а також оскільки у договорі фактично не визначено термін оплати товару, такий товар має бути оплачений після отримання його відповідачем.

Однак, колегія суддів вважає такий висновок суду першої інстанції помилковим з огляду на таке.

Частиною 1 ст. 530 ЦК України закріплено, що якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін).

Відповідно до п.2.5. договору (в редакції протоколу розбіжностей до договору) датою виконання зобов'язань постачальника з поставки товару є дата передачі товару перевізнику. Датою приймання товару за якістю є дата проходження товаром вхідного контролю на підприємстві покупця, на умовах, визначених ГОСТ 24297-87 та Інструкцією „Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю, затвердженою постановою Держарбітражу при Раді Міністрів СРСР від 25.04.1966 №П-7. Вхідний контроль має бути проведений не пізніше 20 календарних днів з дати отримання продукції.

Згідно з п. 4.2. договору (в редакції протоколу розбіжностей до договору) оплата вартості партії продукції проводиться покупцем в безготівковій формі, на підставі виставленого рахунку-фактури постачальника, шляхом перерахування суми грошових коштів, погоджених сторонами платіжним дорученням на вказаний в договорі рахунок постачальника, впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємстві покупця, без урахування ПДВ. Суму ПДВ покупець сплачує аналогічним способом після реєстрації постачальником відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Відтак, сторонам у договорі, з урахуванням протоколу розбіжностей, погоджено як строки проведення покупцем вхідного контролю (не пізніше 20 календарних днів з дати отримання продукції), так й строк протягом якого покупець має здійснити оплату поставленого товару (впродовж 15 банківських днів після проходження вхідного контролю на підприємстві покупця).

З огляду на наведене, колегія суддів також не приймає до уваги посилення позивача на висновки викладені у постанові Верховного суду від 17.12.2019 по справі №910/16199/18 з приводу того, що строк оплати товару розпочинається одразу після отримання продукції, навіть без застосування 20-денного терміну передбаченого Інструкцією П-7, оскільки як вбачається зі змісту цієї постанови, суд касаційної інстанції виходив із того, що в укладеному між сторонами договорі відсутні умови щодо терміну, в якій відповідач повинен провести вхідний контроль товарів, що зумовлює невизначеність із термінами оплати товару, а тому такий товар має бути оплачений після отримання його відповідачем.

Однак, у справі що наразі переглядається судом апеляційної інстанції, сторонами у договорі чітко визначено як термін проходження вхідного контролю, так й строк оплати поставленого товару.

Наведене спростовує висновки місцевого господарського суду та твердження позивача з приводу відсутність у договорі умов щодо терміну, в якій відповідач повинен провести вхідний контроль товарів, а також здійснити оплату товару.

Як вбачається з наявних матеріалів справи, за накладною №РН-30119 товар був отриманий відповідачем 14.11.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 04.12.2020 (14.11.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 02.12.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 22.12.2019 (02.12.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30118 товар був отриманий відповідачем 14.11.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 04.12.2020 (14.11.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 21.11.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 13.12.2019 (21.11.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30121 товар був отриманий відповідачем 15.11.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 05.12.2019 (15.11.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 21.11.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак,

відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 13.12.2019 (21.11.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30122 товар був отриманий відповідачем 15.11.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 05.12.2019 (15.11.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 21.11.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 13.12.2019 (21.11.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30123 товар був отриманий відповідачем 18.11.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 08.12.2019 (18.11.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 21.11.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 13.12.2019 (21.11.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30138 товар був отриманий відповідачем 09.12.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 29.12.2019 (09.12.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 11.02.2020, тобто поза межами визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 24.01.2020 (29.12.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30140 товар був отриманий відповідачем 12.12.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 01.01.2020 (12.12.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 16.12.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 10.01.2020 (16.12.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30141 товар був отриманий відповідачем 12.12.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 01.01.2020 (12.12.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 27.12.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 23.01.2020 (27.12.2019+15 банківських днів).

За накладною №РН-30142 товар був отриманий відповідачем 20.12.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 09.01.2020 (20.12.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 15.01.2020, тобто поза межами визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 28.01.2020 (15.01.2020+15 банківських днів).

За накладною №РН-30144 товар був отриманий відповідачем 23.12.2019, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 12.01.2020 (23.12.2019+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 27.12.2019, тобто в межах визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 23.01.2020 (27.12.2019+15 банківських днів).

За накладною № РН-0000006 товар був отриманий відповідачем 27.01.2020, відтак останнім днем проведення вхідного контролю є 16.02.2020 (27.01.2020+20 календарних днів). Вхідний контроль за даною накладною відповідачем було проведено 18.02.2020, тобто поза межами визначеного договором 20-денного строку. Відтак, відповідач повинен був здійснити оплату поставленого за даною накладною товару до 10.03.2020 (16.02.2020+15 банківських днів).

Статтею 611 ЦК України встановлено, що у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема сплата неустойки.

У відповідності до ч. 1 ст. 216 ГК України, учасники господарських відносин несуть господарсько-правову відповідальність за правопорушення у сфері господарювання шляхом застосування до правопорушників господарських санкцій на підставах і в порядку, передбачених цим Кодексом, іншими законами та договором.

Згідно з ст. 218 ГК України підставою господарсько-правової відповідальності учасника господарських відносин є вчинення ним правопорушення у сфері господарювання; учасник господарських відносин відповідає за невиконання або неналежне виконання господарського зобов'язання чи порушення правил

здійснення господарської діяльності, якщо не доведено, що ним вжито усіх належних від нього заходів для недопущення господарського правопорушення.

У статті 549 ЦК України визначено, що неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторowi у разі порушення боржником зобов'язання; штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання; пенею є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

Предметом неустойки може бути грошова сума, рухоме і нерухоме майно (ч. 1 ст. 551 ЦК України).

Частиною 1 статті 230 ГК України передбачено, що штрафними санкціями визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

Відповідно до п. 6 ст. 232 ГК України нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язання, якщо інше не встановлено законом або договором, припиняється через шість місяців від дня, коли зобов'язання мало бути виконано.

У п. 6.3. договору сторонами визначено, що за порушення строків оплати товарів з покупця стягується пеня у розмірі однієї облікової ставки НБУ від суми невиконаного зобов'язання за кожен день прострочення.

Так, позивачем нараховано та заявлено до стягнення з відповідача пеню у розмірі 21481,82 грн. Однак, як вбачається із наданого ТОВ "КЛОКВОРК" до позовної заяви розрахунку, позивачем було невірно визначено початок виникнення у відповідача зобов'язання з оплати поставленого за договором товару.

Судом апеляційної інстанції, з урахуванням наведених вище кінцевих термінів оплати відповідачем поставленого товару, здійснено власний розрахунок пені, у відповідності до якого загальний розмір пені, що підлягає стягненню з відповідача складає 15 335,68 грн.

Кінцевим терміном нарахування пені, суд апеляційної інстанції враховує термін, який визначений позивачем.

Відповідно, за прострочення оплати за накладною №РН-30119 розмір пені складає 2321,27 грн (період з 22.12.2019 по 07.04.2020), за накладною №РН-30118 розмір пені складає 2215,95 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною №РН-30121 розмір пені складає 2822,30 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною №РН-30122 розмір пені складає 538,68 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною №РН-30123 розмір пені складає 1077,36 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною №РН-30138 розмір пені складає 281,23 грн (період з 24.01.2020 по 07.04.2020), за накладною №РН-30140 розмір пені складає 2756,88 грн (період з 10.01.2020 по 07.04.2020), за накладною №РН-30141 розмір пені складає 1786,99 грн (період з 23.01.2020 по 07.04.2020), за накладною №РН-30142 розмір пені складає 547,38 грн (період з 29.01.2020 по 07.04.2020), за накладною №РН-30144 розмір пені складає 521,58 грн (період з 23.01.2020 по 07.04.2020), за накладною №РН-0000006 розмір пені складає 466,06 грн (період з 10.03.2020 по 07.04.2020).

Відтак, загальний розмір пені, що підлягає стягненню з відповідача на користь позивача складає 15 335 грн 68 коп.

Частиною 2 статті 625 Цивільного кодексу України передбачено, що боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Позивачем нараховано та заявлено до стягнення три проценти річних у розмірі 5 506,68 грн. Однак, як встановлено колегією суддів, наданий позивачем розрахунок трьох процентів річних також є помилковим, оскільки так само як й при розрахунку пені, позивачем невірно визначено кінцевий термін виконання відповідачем взятих на себе зобов'язань з оплати товару, та відповідно початок строку нарахування трьох процентів річних.

Колегією суддів Південно-західного апеляційного господарського суду здійснено власний розрахунок трьох процентів річних та встановлено, що загальний розмір пені за весь період прострочення складає 4017,77 грн, за накладною № РН-30119 розмір трьох процентів річних складає 595,41 грн (період з 22.12.2019 по 07.04.2020), за накладною № РН-30118 розмір трьох процентів річних складає 561,71 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною № РН-30121 розмір трьох процентів річних складає 715,41 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною № РН-30122 розмір трьох процентів річних складає 136,55 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною № РН-30123 розмір трьох процентів річних складає 273,10 грн (період з 13.12.2019 по 07.04.2020), за накладною № РН-30138 розмір трьох процентів річних складає 77,50 грн (період з 24.01.2020 по 07.04.2020), за накладною № РН-30140 розмір трьох процентів річних складає 732,06 грн (період з 10.01.2020 по 07.04.2020), за накладною № РН-30141 розмір трьох процентів річних складає 490,89 грн (період з 23.01.2020 по 07.04.2020), за накладною № РН-30142 розмір трьох процентів річних складає 153,47 грн (період з 29.01.2020 по 07.04.2020), за накладною № РН-30144 розмір трьох процентів річних складає 143,28 грн (період з 23.01.2020 по 07.04.2020), за накладною № РН-0000006 розмір трьох процентів річних складає 138,39 грн (період з 10.03.2020 по 07.04.2020).

Відтак, загальний розмір трьох процентів річних, що підлягає стягненню з відповідача на користь позивача складає 4017 грн 77 коп.

Судова колегія не приймає до уваги твердження апелянта з приводу неврахування судом першої інстанції обставин повернення відповідачем частини товару позивачеві за видатковою накладною № РН-30140 від 12.12.2019 з огляду на таке.

Статтею 687 ЦК України визначено, що перевірка додержання продавцем умов договору купівлі-продажу щодо кількості, асортименту, якості, комплектності, тари та (або) упаковки товару та інших умов здійснюється у випадках та в порядку, встановлених договором або актами цивільного законодавства.

Так, сторонами у п. 2.7. договору передбачено, що покупець здійснює приймання товару по якості, в порядку передбаченому Інструкцією «Про порядок приймання Продукції виробничо-технічного призначення і товарів народного споживання за якістю» № П-7 від 25.04.1966 року зі змінами і доповненнями.

Пунктом 5.2. договору визначено, що покупець здійснює приймання товару за якістю в порядку, передбаченому Інструкцією Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання по якості, затвердженою постановою Держарбітражу при Раді Міністрів ССРСР від 25.04.1966 №П-7, зі змінами і доповненнями, на умовах проходження товару вхідного контролю на підприємстві покупця відповідно до ГОСТ 24297-87.

У разі виявлення невідповідності товару за якістю нормативно-технічної документації, сторони керуються Інструкцією Про порядок приймання продукції виробничо-технічного призначення та товарів народного споживання по якості, затвердженою постановою Держарбітражу при Раді Міністрів ССРСР від 25.04.1966 №П-7 (п.5.3. договору в редакції протоколу розбіжностей).

Згідно з пунктом 16 Інструкції П-7 у разі виявлення невідповідності якості, комплектності, маркування вхідної продукції, тари або пакування вимогам стандартів, технічних умов, кресленням, зразкам (еталонам), договору або даним, зазначеним у маркуванні та у супровідних документах, на підтвердження якості продукції (пункт 14 цієї Інструкції П-7), отримувач призупиняє подальше приймання та складає акт, в якому зазначає кількість оглянутої продукції та характер виявлених під час приймання дефектів.

Отримувач зобов'язаний забезпечити зберігання продукції неналежної якості або некомплектної продукції в умовах, що запобігають погіршенню її якості та змішуванню з іншою однорідною продукцією. Отримувач також зобов'язаний викликати для участі у продовженні приймання продукції та складання двостороннього акта представника міжміського виробника (відправника), якщо це передбачено в Основних та Особливих умовах поставки, інших обов'язкових правилах або договорі.

У договорах можуть бути передбачені випадки, коли явка міжміського виробника (відправника) для участі у приманні продукції за якістю і комплектності та складанні акта є обов'язковими.

У разі поставки в межах одного міста виклик представника виробника (відправника) та його явка для участі у перевірці якості та комплектності продукції та складанні акта є обов'язковими.

У пунктах 18-20 Інструкції П-7 передбачено, що у повідомленні про виклик, направленому виробникові (відправнику), повинно бути зазначено, зокрема: а) найменування продукції, дата та номер рахунка-фактури або номер транспортного документа, якщо на момент виклику рахунок не отримано; б) основні недоліки, виявлені в продукції; в) час, на який призначено прийняття продукції за якістю або комплектністю (у межах визначеного для приймання строку); г) кількість продукції неналежної якості або некомплектної продукції.

Повідомлення про виклик представника виробника (відправника) повинно бути направлено (передано) йому телеграфом (телефоном) не пізніше 24 години, а стосовно швидкопсувної продукції - невідкладно після виявлення невідповідності якості, комплектності, маркування продукції, тари або пакування визначеним вимогам, якщо інші строки не встановлені в Основних та Особливих умовах поставки, інших обов'язкових для сторін правилах або договорі.

У разі неявки представника виробника (відправника) на виклик отримувача (покупця) у визначені строки та у випадку, коли виклик представника міжміського виробника (відправника) не є обов'язковим, перевірка якості продукції проводиться представником відповідної галузевої інспекції з якості продукції, а перевірка якості товару - експертом бюро товарних експертиз або представником відповідної інспекції з якості.

У разі відсутності відповідної інспекції з якості або бюро товарних експертиз у місці знаходження отримувача (покупця), у разі їх відмови направити представника або у разі неявки його на виклик отримувача (покупця) перевірка проводиться: а) за участю конкретного представника іншого підприємства (організації), направленою керівником або заступником керівника підприємства (організації), або б) за участю компетентного представника громадськості підприємства-отримувача, призначеного керівником підприємства із переліку осіб, затвердженого рішенням фабричного, заводського або місцевого комітету профсоюзу цього підприємства, або в) односторонньо підприємством-отримувачем, якщо виробник (відправник) надав згоду на одностороннє приймання продукції.

Згідно з пунктами 20, 30 Інструкції П-7 за наслідками приймання продукції за якістю та комплектністю за участю представників, зазначених у пунктах 19 та 20 цієї Інструкції, складається акт про фактичну якість та комплектність отриманої продукції. Акт має бути складено у день закінчення приймання продукції за якістю та комплектністю.

Акт повинен бути підписаний всіма особами, які брали участь у перевірці якості та комплектності продукції. Особа, не згодна зі змістом акта, зобов'язана підписати його із зауваженням про свою незгоду та викласти свою позицію.

В акті перед підписом осіб, які брали участь у прийманні, повинно бути зазначено, що ці особи попереджені про те, що вони несуть відповідальність за підписання акта, який містить дані про невідповідність дійсності.

Якщо між виробником (відправником) та отримувачем виникнуть розбіжності стосовно характеру виявлених дефектів і причин їх виникнення, для визначення якості продукції отримувач зобов'язаний запросити експерта бюро товарних експертиз, представника відповідної інспекції з якості або іншої компетентної організації.

Враховуючи наведені умови укладеного між сторонами договору та Інструкції, відповідач у разі виявлення факту поставки позивачем неякісного товару, був зобов'язаний письмово викликати представника позивача для участі в прийманні такого товару (повідомлення про виклик має містити певний перелік відомостей), а у випадку якщо позивач не направить представника для участі у прийманні продукції за якістю, здійснити приймання продукції (товару) за участю представника відповідної галузевої інспекції з якості продукції, або експерта бюро товарних експертиз, або представника відповідної інспекції з якості, і лише у випадку відсутності відповідної інспекції з якості, або бюро товарних експертиз в місці знаходження покупця, або у випадку відмови таких осіб направити представника, або у випадку неявки такого представника на виклик, провести перевірку за участю компетентного представника іншого підприємства або компетентного представника громадськості.

Однак, як вбачається з наявних матеріалів справи, відповідач всупереч положенням договору та пункту 16 Інструкції П-7 представника позивача письмово (із зазначенням визначених законодавством відомостей) не викликав, у порушення пункту 20 Інструкції П-7 - для участі у прийманні товару, враховуючи неявку представників позивача, а також представника відповідної галузевої інспекції з якості продукції, експерта бюро товарних експертиз, представника відповідної інспекції з якості, або представника громадськості не викликав.

При цьому, з огляду на наведені положення Інструкції, наданий ДП "Одеський авіаційний завод" протокол вхідного контролю, складений комісією у складі трьох працівників відповідача, не може вважатися належним доказом на підтвердження постачання товару неналежної якості. Наявні матеріали справи не містять доказів відмови відповідача від приймання товару, складення актів стосовно відмови від приймання товару, тощо.

За приписами ст. 73 ГПК України доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень (ст. 74 ГПК України).

У порушення наведених законодавчих приписів відповідач не надав належних доказів на підтвердження поставки частини товару за накладною №РН-30140 від 12.12.2019 неналежної якості.

З приводу посилання апелянта на відсутність у нього обов'язку здійснити остаточну оплату 20 % вартості товару (ПДВ) судова колегія зазначає таке.

У відповідності до п.4.2. договору (в редакції протоколу розбіжностей) суму ПДВ покупець сплачує після реєстрації постачальником відповідної податкової накладної, виписаної на поставку товару.

Згідно з п. 14 Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 341) квитанція в електронній формі надсилається платнику податку протягом операційного дня та є підтвердженням прийняття або неприйняття, або зупинення реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування. Примірник квитанції в електронній формі зберігається в ДФС.

Відповідно до п. 17 того ж Порядку у разі зупинення реєстрації податкових накладних та/або розрахунків коригування формується квитанція про зупинення реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування. Така квитанція одночасно надсилається постачальнику (продавцю) та отримувачу (покупцю) - платнику податку.

У квитанціях про прийняття ДПС України податкових накладних, надісланих позивачем на реєстрацію, копії яких додані до позовної заяви, відсутні позначення, що відносно таких податкових накладних зупинена реєстрація або прийняте рішення про відмову в їх реєстрації.

Відтак, сплата 20% вартості товару повинна відбуватися саме після реєстрації податкової накладної, виписаної постачальником. Жодних умов про необхідність додаткового повідомлення відповідача про реєстрації податковим органом відповідної податкової накладної та необхідність надання постачальником на адресу покупця будь-яких повідомлень про реєстрацію податкової накладної, умови договору не містять.

Відповідно до п.2 ч.1 ст.275 ГПК України суд апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги має право скасувати судові рішення повністю або частково і ухвалити нове рішення у відповідній частині або змінити рішення.

З огляду на викладене, колегія суддів вважає, що апеляційну скаргу слід задовольнити частково, рішення Господарського суду Одеської області від 29.09.2020 скасувати частині стягненні пені, трьох процентів річних та розподілу судових витрат та прийняти в цій частині нове рішення про часткове задоволення позовних вимог.

Розподіл судових витрат судом апеляційної інстанції здійснено з урахуванням приписів статті 129 Господарського процесуального кодексу України.

Керуючись ст.ст. 129, 269, 270, 275, 277, 281-284 Господарського процесуального кодексу України, колегія суддів, -

ПОСТАНОВИЛА:

Апеляційну скаргу задовольнити частково.

Рішення Господарського суду Одеської області від 29.09.2020 по справі №916/1086/20 в частині стягненні пені у сумі 6146 грн 14 коп, трьох процентів річних у сумі 1488 грн 91 коп та розподілу судових витрат скасувати.

В задоволенні позову в частині стягнення пені у сумі 6146 грн 14 коп та трьох процентів річних у сумі 1488 грн 91 коп відмовити.

В решті рішення Господарського суду Одеської області від 29.09.2020 по справі №916/1086/20 залишити без змін, виклавши його резолютивну частину у наступній редакції:

"Позов задовольнити частково.

Стягнути з Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК" 651 325 грн 38 коп суму основного боргу, 15 335 грн 68 коп суму пені, 4017 грн 77 коп суму три проценти річних та 583,32 грн суму інфляційних втрат.

Стягнути з Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" на користь Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК" 10 051 грн 07 коп судового збору за подання позову.

В решті позову відмовити".

Стягнути з Товариства з обмеженою відповідальністю "КЛОКВОРК" на користь Державного підприємства "Одеський авіаційний завод" 171 грн 70 коп судового збору за подання апеляційної скарги.

Доручити Господарському суду Одеської області видати відповідні накази із зазначенням необхідних реквізитів.

Постанова, згідно ст. 284 ГПК України, набуває законної сили з дня її прийняття і може бути оскаржена у касаційному порядку до Верховного суду у випадках передбачених Господарським процесуальним кодексом України.

Повний текст постанови складено та підписано 01.02.2021.

Головуючий суддя Аленін О.Ю.

Суддя Мишкіна М.А.

Суддя Савицький Я.Ф.

[← Повернутися до пошуку](#)

Детальна інформація про юридичну особу

Назва атрибута	Значення
Найменування юридичної особи, у тому числі скорочене (за наявності)	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "КЛОКВОРК" (ТОВ "КЛОКВОРК")
Організаційно-правова форма	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Назва юридичної особи	"КЛОКВОРК"
Найменування юридичної особи іноземною мовою	
Ідентифікаційний код юридичної особи	38114713
Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить юридична особа публічного права або який здійснює функції з управління корпоративними правами держави у відповідній юридичній особі	
Місцезнаходження юридичної особи	Україна, 49000, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, ВУЛИЦЯ ЖУКОВСЬКОГО, будинок 1
Розмір статутного (складеного) капіталу (пайового фонду)	Розмір : 2000,00 грн.
Перелік засновників (учасників) юридичної особи, у тому числі частки кожного із засновників (учасників); прізвище, ім'я, по батькові за наявності, країна громадянства, місце проживання, якщо засновник – фізична особа; найменування, країна резидентства, місцезнаходження та ідентифікаційний код, якщо засновник – юридична особа	ВАРШАВСЬКИЙ КОСТЯНТИН ГЕННАДІЙОВИЧ, Країна громадянства: Україна, Місцезнаходження: Україна, 49098, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, ВУЛИЦЯ ПРОГРЕСИВНА, будинок 8, квартира 80, Розмір внеску до статутного фонду (грн.): 2000,00
Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника, якщо засновник - юридична особа: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), країна громадянства, місце проживання, а також повне найменування та ідентифікаційний код (для резидента) засновника юридичної особи, в якому ця особа є кінцевим бенефіціарним власником (контролером), або інформація про відсутність кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника	Варшавський Костянтин Геннадійович, Україна., Україна, 49098, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вул.Прогресивна, будинок 8, квартира 80. Тип бенефіціарного володіння: Прямий вирішальний вплив Відсоток частки статутного капіталу в юридичній особі або відсоток права голосу в юридичній особі: 100
Види діяльності	52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту (основний); 46.19 Діяльність посередників у торгівлі товарами широкого асортименту; 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля; 66.12 Посередництво за договорами по цінних паперах або товарах; 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування; 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки
Відомості про органи управління юридичної особи	
Відомості про керівника юридичної особи, про інших осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи	ВАРШАВСЬКИЙ КОСТЯНТИН ГЕННАДІЙОВИЧ (без обмежень) - керівник Відомості відсутні
Назва установчого документа	
Дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи – у разі, коли державна реєстрація юридичної особи була проведена після набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців"	Дата запису: 26.03.2012 Номер запису: 12241020000054442
Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про включення до Єдиного державного реєстру відомостей про юридичну особу – у разі, коли державна реєстрація юридичної особи була проведена до набрання чинності Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців"	
Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи, яка утворена в результаті перетворення	
Дані про відокремлені підрозділи юридичної особи: найменування, ідентифікаційний код, місцезнаходження	
Дані про перебування юридичної особи в процесі провадження у справі про банкрутство, санації	
Дані про перебування юридичної особи в процесі припинення	
Відомості про смерть, визнання безвісно відсутнім чи оголошення померлим засновника (учасника), керівника та особи, яка може вчиняти дії від імені юридичної особи	
Відомості про строк, визначений засновниками (учасниками) юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредитором своїх вимог	
Дата та номер запису про державну реєстрацію припинення юридичної особи, підстава для його внесення	
Дата та номер запису про відміну державної реєстрації припинення юридичної особи, підстава внесення	
Дані про юридичних осіб, правонаступником яких є зареєстрована юридична особа: повне найменування, ідентифікаційний код	
Дані про юридичних осіб - правонаступників: повне найменування, ідентифікаційний код	
Місцезнаходження реєстраційної справи	Департамент адміністративних послуг та дозвільних процедур Дніпровської міської ради 27.03.2012, ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ, 37507880; 29.03.2012, 19272, ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, СОБОРНА ДПІ (СОБОРНИЙ Р-Н М.ДНІПРА), 44118658, (дані про взяття на облік як платника податків); 27.03.2012, 04030341182, ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ, СОБОРНА ДПІ (СОБОРНИЙ Р-Н М.ДНІПРА), 44118658, 33, (дані про взяття на облік як платника єдиного внеску)
Відомості, отримані в порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань та інформаційними системами державних органів	
Дата відкриття виконавчого провадження щодо юридичної особи (для незавершених виконавчих проваджень)	08.04.2021; 22.02.2021
Інформація для здійснення зв'язку	Адреса електронної пошти: 38114713@UKR.NET